

GLASILO OBČANOV

GLASILO SKUPŠČINE OBČINE LITIJA

MAJ 1991, ŠT. 5

POŠTINA PLAČANA NA POŠTI LITIJA

KONJAR MARKO
C.kom.Staneta 5
61270 LITIJA

POTRDILI SO VSEBINSKO IN PROGRAMSKO ZASNOVO GLASILA OBČANOV

V ponedeljek, 6. maja je bila 1. seja Časopisnega sveta Glasila občanov, ki jo je vodil predsednik Mirko Kaplja. Člani so najprej ocenili dosedanjo uredniško politiko, o kateri sta poročala Tone Štrus in Boris Žužek, nato pa razpravljali še o programski in vsebinski zasnovi GO.

Dosedanje delo uredniškega odbora so ocenili kot uspešno, menili so le, da brez dovoljenja avtorjev sestavkov ne bi smeli krajšati, čeprav pa so izrazili željo, da bi bilo GO mozaik občine Litija, kar pomeni, da bi objavljalo čimveč krajših novic z raznih področij; prispevkov je bilo doslej premalo iz gospodarstva in dela občinske skupščine ter izvršnega sveta. Na dosedanje programsko in vsebinsko zasnovo niso imeli bistvenih pripomb. Ker pa naj bi prevladovali krajši prispevki, je uredniški odbor sprejel sklep, naj članki ne bodo daljši od dveh tipkanih strani, to je 60 vrstic, sicer jih bo uredništvo prisiljeno krajšati, saj je prostor za vse omejen.

Časopisni svet je tudi po krajši razpravi potrdil bodočo vsebinsko in programsko zasnovo GO, ki jo navajamo v nekoliko skrajšani obliki: Glede na odlok o ustanovitvi GO je le-to informativno kulturno politično glasilo; njegova naloga je skrb za obveščanje javnosti, predvsem prebivalcev litijske občine o vseh pomembnejših dogodkih.

Za izpolnjevanje te naloge je uredniški odbor doslej obdržal še iz prejšnje programske zasnove in na novo uvedel naslednje

rubrike: Skupščinska kronika, Stranke sporočajo, Iz krajevnih skupnosti, Pisma bralcev, Kultura, Vzgoja in izobraževanje, Naše okolje, Kotiček društev in organizacij, Iz ljudskega izročila, Zakaj tako?, Za razvedrilo, Rojstva, poroke in smrti, Poto-pisi, Objave reklam, oglasov, obvestil in zahval ter drugi aktualni dogodki: poplave, plebiscit, prazniki, zaposlovanje, socialno varstvo občanov, humanitarna dejavnost...

Na prihodnji seji (v maju) bo uredniški odbor pretehtal tudi možnosti za uvedbo še naslednjih stalnih ali občasnih rubrik: Novice iz delovnih organizacij (le-te nimajo več svojih glasil), Mladi dopisniki, Prometni kotiček, Skrb za naravno in kulturno dediščino, Predstavljamo vam (predstavili bi občane ob njihovih jubilejih, pomembnih dosežkih ali njihovo uveljavitev izven občinskih meja...)

Pri izvajanju navedene pro-

gramske zasnove se bomo trudili, da bomo pridobili čimveč dopisnikov. Članki naj bodo kratki, aktualni in zgoščeni, pozornost pa bomo posvečali tudi fotografijam, ki so včasih še pomembnejše sporočilo kot pisana beseda.

Uredniški odbor bo še naprej sprejemal pobude od svojih članov, časopisnega sveta in bralcev glede vsebinske zasnove GO, tako da bo njegova vloga čim popolnejša.

V prihodnje naj bi spremenili obliko (format) časopisa, tako da bi stran povečali za 100%, saj bi s tem pridobili 10-15% prostora. Ta sprememba ne bi vplivala na podražitev. Ime in glavo bomo obdržali nespremenjeno so spremembe Statuta občine. Vrsto in način tiska določa izdajatelj v soglasju z odgovornim urednikom.

Glasilo naj bi izhajalo na osmih straneh (nov format) ali na 16 straneh (sedanji format), in sicer enkrat mesečno, razen v avgustu. Dolžino posameznih člankov določa uredniški odbor.

Za izobraževanje dopisnikov predlagamo dve obliki: organizacijo ustnega časopisa in izvedbo enodnevnega seminarja; oboje naj bi uresničili jeseni.

Boris Žužek

Vabimo vas k sodelovanju

Spoštovani bralci in bralke! V želji, da bi Glasilo občanov še bolj približali ljudem, bi radi v naslednjih številkah predstavili nekatere prebivalce naše občine ali posameznike, ki so včasih tu živeli. Še posebno nas zanimajo ljudje ali družine, ki se ukvarjajo s kakšnim ne navadnim poklicem ali delom oziroma konjičkom, ljudje, ki so kakorkoli uspeli ali doživeli izjemno usodo, ljudje, ki so s svojo dejavnostjo popestrili svoje in naše življenje.

Zato se obračamo na vas, dragi prijatelji našega glasila, da nam pri njihovem iskanju pomagate. Prosimo vas, da nam sporočite imena posameznikov ali družin, ki naj bi jih v Glasilu predstavili. Za vaše ideje in nasvete se vam že vnaprej zahvaljujemo. Pišite nam na naslov: Skupščina občine Litija, Jerebova 14, za Glasilo občanov, 61270 Litija.

Uredniški odbor

KO SE OZREMO PO PREHOJENI POTI

Ob tretjem občnem zboru podružnice Slovenske kmečke zveze Litija in tretji obletnici ustanovitve SKZ-LS.

Ni še tako daleč tisti 12. maj 1988, ko je kmečki stan ob takratnem simpatiziranju in kasnejšem sodelovanju delavcev in inteligence zaoral težko, a odločno brazdo k utiranju demokracije in vzpostavitvi večstrankarskega sistema. Odločno smo bili takrat in smo še tudi danes za odpravo vseh vrst monopolov v naši družbi, za vzpostavi-

tev podobnega sistema, kot ga imajo v srednji in zahodni Evropi, za svobodo izražanja misli in popolno preobrazbo gospodarstva v celoti ter za samostojnost Slovenije.

Zdaj imamo večstrankarski sistem, za nami je plebiscit, smo sredi dela za realizacijo plebiscitne odločitve, pred skupščino je polno pomembnih zakonov za samostojnost in uvajanje evropskega modela naše zakonodaje. Toda še danes je mnogo nepravilnosti, ki jih povzročajo monopoli in navade starega sistema, krčiti je treba državno upravo, ukiniti zaprte kuverte itd. To so zahteve, ki so strnjene v dvajsetih točkah SKZ-LS in za katere smo prepričani, da so

zelo pomembne za materialno in moralno stran vsega prebivalstva. Jasno je, da Ljudska stranka od svojega nastanka pa do danes ni ostajala ravnodušna do napak, ki so se pojavljale in ravnodušna ne bo tudi v prihodnje.

Prav tej nalogi sledi tudi naša podružnica. Naš cilj je delovanje v okviru skupščine in reševanje problemov, ki nastajajo med občani zaradi splošne gospodarske krize in naravnih dejavnikov. Ob tem lahko omenim pomoč občanom ob novembrskih poplavih, mlečni štrajk in začetke neposredne prodaje kmetijskih pridelkov. Zato tudi v okviru naše podružnice deluje sekcija za SOCIALO, ki ima za svojo poglavito skrb zagotavljanje socialne pravičnosti vsem.

SKZ-LS Litija deluje tudi na področju varstva okolja in kulture krajine predvsem z namenom, da želimo skupaj s predlogi drugih strank poiskati za nas in okolje najboljše rešitve. Največ delovanja pa smo, razumljivo, posvetili kmetijskemu področju. Tako smo dosegli, da sta sedaj oba sektorja kmetijstva enakopravna pri dodeljevanju sredstev iz občinskega proračuna, odpravili smo nesporazume pri davčnem obremenjevanju kmetov, subvencioniral se je bio program ter živinoreja predvsem v hribovitem svetu. Na žalost pa ta sredstva ne morejo odpraviti neugodnih učinkov splošne gospodarske krize. Veliko pozornosti smo posvetili spreminjanju kmetijske in splošne gospodarske zakonodaje: združništvo, gozdarstvo, privatizacija, denacionalizacija, lovstvo, kmetijsko gozdarska zbornica, zakon o cenah.

Bistvo našega slabega položaja je ogromno nesorazmerje med odkupno in prodajno ceno (preveč posrednikov in njihov prevelik zaslužek) ter neolastnjen kapital. V ta namen je v okviru stranke v formiranju Komisija za oživitve gospodarstva v naši občini, ki ne bo sestavljena po strankarskem ključu, temveč bo iz strokovnjakov, ki bi lahko pomagali najti primerne rešitve za sodobno tržno proizvodnjo.

In nenazadnje še o delu SKZ-LS Podružnice Litija v občinski

skupščini. Že ob prvih pogovorih ob konstituiranju skupščine in dalje smo se sporazumeli, da so vse stranke zastopane v organih skupščine in izvršnega sveta. Prav v tem se naša občina zelo razlikuje od drugih. Seveda pa ob tem nekaterim še sedaj ne gre povsem v glavo, zakaj naša stranka pri marsikateri odločitvi ni kar tako za ali proti. Boljše je, da se pred sprejetjem vseh pomembnih odločitev razjasni čim več dobrih in slabih argumentov. In prav v tem vidim uspešen konstruktiven pristop v delovanju naših poslancev v skupščini, kar je tudi v interesu občanov. Tako smo se v skupščini zavzemali in tudi v sodelovanju z drugimi strankami dosegli zmanjšanje občinske uprave, uspešno reševanje davčnega vprašanja, kolikor je v pristojnosti občine, zmanjšanje obremenitve gospodarstva, pri občinskem proračunu (razpoložljiva sredstva) za socialo, investicije v gospodarstvo, subvencije v kmetijstvo. Posvečali smo pozornost varstvu okolja in kulturi krajine, nadzoru nad javnimi financami občine, dali vrsto delegatskih pobud za gospodarstvo in kmetijstvo. Aktivno smo se vključili v prizadevanje za osamosvojitve Slovenije, varstvo človekovih pravic itd. Še posebno pomembno se mi zdi omeniti predlog, ki ga je dala naša stranka že ob konstituiranju skupščine, da naj bi se politične stranke v občini Litija opovedale polovici finančnih sredstev in ta namenile kot prispevek za zmanjšanje obremenitve gospodarstva. K temu predlogu je bilo veliko pripomb, mislim pa, da je prav, da se varčno obnašamo na vsakem koraku.

To je grob oris našega delovanja, ki ga je tudi soglasno sprejel občni zbor Podružnice SKZ-LS Litija, ki je bil 14. 4. 1991 na Dolah pri Litiji.

In kako naprej? Naša glavna skrb bo delovanje v smeri premagovanja gospodarskih težav, osamosvojitvi Slovenije, samorganiziranju občanov (razvoj združništva) ter pomoč ljudem v stiski. Za predloge in probleme, ki jih, spoštovani občani, imate, pa se obrnite na tajništvo SKZ-LS Litija, Valvazorjev trg 3, tel.: 881-322 vsako sredo od 8. do 10. in od 14. do 16. ure.

Za SKZ-LS Litija
Franci Rokavec

SDP
STRANKA
DEMOKRATIČNE
PRENOVE
SLOVENIJE

DELEGATSKA VPRAŠANJA

Naša stranka je sicer nezadovoljna s tem, kako se v občinski skupščini odgovarja na delegatska vprašanja. Kljub temu pa mislimo, da so vprašanja poslancev še vedno učinkovito sredstvo za to, da se vlado opozori na probleme in zahteva njeno učinkovitejšo delo.

Poslanci naše stranke postavljajo tudi vprašanja, ki niso nastala kot rezultat razprave v organih stranke, ampak so nas nanje opozorili občani. Na prihodnji seji občinske skupščine bomo tako na podlagi opozoril občanov postavili naslednja vprašanja:

1. Zakaj občinska skupščina kljub večkratnim našim zahtevam ne obravnava razmer v gospodarstvu? Ali je reševanje presežnih delavcev v predilnici res samo njena skrb?
2. Kdaj bo v Litiji možna organizirana individualna gradnja? Od zadnje oddaje večih parcel bo kmalu minilo 10 let.
3. Ali je pozidava na območju Jeze pri Šmartnem v skladu s sicer deklarirano politiko varovanja kmetijskih zemljišč?
4. Zakaj za državni praznik 27. april v Litiji in pred zgradbo občinske skupščine niso visele zastave?
5. Ali je res, da v Ljubljani ni dovoljeno, da bi v avtošolah vožnjo inštruirali honorarci, ki so že zaposleni drugje, v Litiji pa ta omejitev, kljub temu, da pri nas deluje sedem avtošol, ne velja?

Razen teh bomo seveda postavili tudi druga vprašanja, ki jih bomo izoblikovali sami ali pa na podlagi vaših pobud.

Če imate kakšno vprašanje, za katerega bi želeli, da se postavi v občinski skupščini, nas lahko pokličete vsak ponedeljek med 16. in 18. uro na telefon 881-152 ali pa nam pišete na naslov: SDP Litija, Trg na Stavbah 1.

OBVESTILO

SDP Litija obvešča svoje člane, da je spremenila uradne ure. Te so sedaj vsak ponedeljek med 16. in 19. uro v prostorih stranke Trg na Stavbah 1, Litija, telefon 881-152.

Pogovor z Nacetom Polajnarjem, vodjo Kluba poslancev krščanskih demokratov iz Ljubljane

Pred prvomajskimi prazniki se je mudil v Litiji na obisku Nace Polajnar, poslanec v slovenski skupščini in vodja poslanskega kluba slovenskih krščanskih demokratov. Obisk smo izkoristili za razgovor z njim, saj gre nedvomno za zanimivo osebnost, ki igra pomembno vlogo v našem političnem življenju, njegova preteklost pa nam razkriva težave, ki so spremljale krščansko usmerjene ljudi v družbenem življenju.

Gospod Polajnar, v politični prostor na Slovenskem ste stopili kot za večino ljudi neznan osebnost, čeprav so vas mnogi poznali kot pisca člankov v Družini. Kaj je vplivalo na to vašo odločitev in kako se je to zgodilo?

V politiko sem stopil po naključju in nikoli si nisem predstavljal, da se bodo politične razmere tako naenkrat spremenile, kot so se. Če to dejanje ponazorim z občutkom, lahko rečem, da me je enostavno vleklo v politiko. Ne vem pa, če bom v njej tudi ostal. Tu se dogajajo vznemirljive stvari, ki so lahko lepe, a tudi težavne. Moja pot je v marsičem značilna za krščanskega laika.

Dve leti sem študiral teologijo in študij prekinil z jasno zavestjo, da ne bom nikoli prekinil s cerkvijo, vendar bom kot laik svobodneje deloval. Ta zavest me je pripeljala do novinarskega dela. Še v semenišču sem bil urednik literarne revije Pogovori, kasneje pa sem sodeloval pri oblikovanju posebne rubrike v Družini, ki se je imenovala Student naj bo. Obenem sem se seznanil z Revijo 2000, revijo, ki se je ukvarjala s kulturnimi in filozofskimi problemi. Iz kroga okrog revije je tudi izšla ideja o krščanskih demokratih. Omenjeno revijo je vrsto let urejal g. Lojze Peterle. Oblast jo je večkrat poskušala onemogočiti, vmes 2 leti ni izhajala in podobno.

Sodeloval sem tudi pri Novi mladiki, kjer sem objavljajl članke, pesmi in črtice. Svoje pesmi sem objavil v reviji Prostor in čas. Moje sodelovanje v Družini je usmerjeno v težnji, da bi ta časopis postal prava družinska revija. V sodelovanju z Lojzetom Peterletom sem predlagal rubriko Naš trenutek, ki jo urejam že 6 do 7 let. Pisanje je bilo, kolikor je bilo možno, prežeto s politiko. Marsikaj tistega, kar sem takrat pisal, se zdaj uresničuje. Vse to me je pripeljalo do tega, da sem se spomladi leta 1989 priključil ustanovljenemu Krščansko-socialnemu gibanju, ki se je že jeseni istega leta preimenovalo v Slovenske krščanske demokrate. Iz vsega povedanega je moč ugotoviti, da do tako hitrega razvoja SKD v najštevilnejšo slovensko politično stranko ni prišlo slučajno. Za tem stoji napor številnih krščanskih laikov.

Doštudiral sem slavistiko in sociologijo in bil do lani zaposlen kot novinar v Metalki. V tem času sem bil gotovo najslabše obveščen človek v podjetju, vendar pa sem se

hkrati veliko naučil.

Ideja krščanske demokracije v Sloveniji vsekakor ni nova. Z vstopom krščanske demokracije v slovenski politični prostor pa so se začeli nekateri praktični problemi. Kje in kako krščanstvo prispeva k reševanju problemov sodobne družbe in kako odgovarjate na očitke predvsem liberalnega dela slovenskega tiska in politike, da ste najmočnejša trdnjava konservativizma?

Menim, da stoji za takšno označbo krščanstva posebno razumevanje svobode. Liberalistično pojmovanje svobode temelji na prepričanju, da je človek sam sebi zadosten, da je središče dogajanja, da mu je vse podrejeno. Kar takemu pojmovanju manjka, je odgovornost do sebe, do drugega, do vsega, kar biva. Iz vsega tega sledi, da je človek odnosnostno bitje – vedno živi z nekom. Tak odnos lahko vzpostavlja človek, ki se zaveda svojih pravic in odgovornosti. Tu je temeljna vloga krščanstva v politiki – oziroma krščanstvo je lahko le toliko v politiki, kolikor upošteva to izročilo. Če na primer pogledamo primer izenačevanja izvenzakonske skupnosti z zakonsko; ta stoji na prepričanju, da se v imenu človekove svobode ne bom vezal, zahteval pa bom enake pravice, ki izhajajo iz zakonske skupnosti. Na podlagi tega primera hočem po-

vedati, da gre za različno pojmovanje odgovornosti. Naše razumevanje politike je v tem, da se v njej uveljavijo temeljna krščanska načela kot temeljna načela neke skupnosti, če hoče preživeti.

Kakšen pa je potem vaš odnos do drugače mislečih?

Vsak človek, ki spoštuje tako svobodo kot odgovornost, se krščanskim načelom na nek način približa. Morda je krščanska dimenzija drugačna le v toliko, kolikor nam kaže več odgovornosti, obenem pa tudi več svobode. Še posebno zdaj so takšni časi, da se moramo predvsem kristjani v politiki zavedati, da je treba sprejeti več dolžnosti in pričakovati nekoliko manj pravic. Največkrat je do sporov zaradi nekaterih krščansko-demokratskih pobud prišlo zavoljo napačnega razumevanja problema. Npr. prizadevanja za verouk v šoli so bila prizadevanja, da bi se v nekaterih krajih koristili za verouk le šolski prostori. Seveda to nima nobene zveze z uvajanjem verouka v šolski program.

Kako odgovarjate na nekatere očitke o nevarnosti klerikalizma, ki so gotovo povezani z vstopom krščanskih demokratov v politiko?

Ta nevarnost je mimo tisti hip, ko smo dobili parlamentarno demokracijo, kjer pravila igre določajo vsi subjekti znotraj te demokracije. Cerkvi se torej ni potrebno vpletati v politiko, saj lahko krščanski demokrati uveljavljajo krščanska etična načela, vendar ne s pozicije moči, temveč z močjo oziroma spretnostjo prepričevanja.

Kako doživljate vsakodnevni politični utrip, kako poteka vaše politično delovanje?

Krščanski politiki zelo poudarjamo družino in njen pomen v družbi. Zdaj pa se nam dogaja ravno obratno, da zaradi obilice svojega dela družino zanemarjamo. Tako me moj najmlajši sin zdaj kliče po ime-

nu, ker je očitno ugotovil, da trenutno nisem najboljši oče.

Čar politike je mogoče v tem, da se srečaš z mnogimi ljudmi, ki jih je potrebno znati tudi poslušati. Sodobna politika ni politika množičnih zborovanj, ampak se dela v manjših skupinah ljudi, v strankah, srečanjih... Pri tem ni vedno argument tisti, ki prepričuje, marveč človek sam oziroma njegova pojava. Zelo je pomembno, ali je politik osebnost, ki ji ljudje zaupajo, ki zna poslušati in slišati več stvari.

Ena izmed oteževalnih okoliščin našega parlamenta je, da ima premalo profesionalnih poslancev. Glede na očitke mnogih preprostih ljudi o tem, da politiki samo zapravljajo čas in denar, pa bi odgovoril, da je veliko ceneje in tudi učinkoviteje, da se politiki dogovarjajo, kot če bi se vojaki vojskovali. In kot sem že povedal – v politiki je izredno pomemben lasten osebni izraz. Različnost je nasploh pozitivna kategorija, zato pričakujem, da bo do različnih pogledov prihajalo večkrat tudi v samih strankah. Prepričan sem, da parlament deluje dosti dobro, čeprav se iz poročil različnih medijev dostikrat kaže drugačna slika.

Ste tudi predsednik Komisije za raziskavo povojnih množičnih pobojev, pravno-dvomičnih procesov in drugih nepravilnosti. Kako opravčujete njeno delovanje glede na očitke, da je potrebno te stvari čimprej pozabiti?

Delo te komisije je izredno zahtevno, saj terjaja veliko mero strokovnosti. Je pa tudi zelo težavno, saj so mnogi dokumenti s tega področja preprosto izginili. Zato nas čaka še precej časa trdo delo. Vendar pa mislim, da ljudje enostavno morajo zvedeti resnico o preteklosti, ki nekatere zadeva še danes.

Najlepša hvala za pogovor!

Zapisala: Vida Kramžar

Ustanavljanje sodišča Temeljna enota Litija

Takoj po vojni je v Litiji začelo delovati »Ljudsko sodišče«. Z njim so imeli najprej opravka tisti, ki so bili novi oblasti v napoto, nato pa razlaščenci in drugi.

Kako je potekalo delo v litijem sodišču, lahko nazorno preberemo v knjigi TEHARJE. Naj prepisem samo en odstavek iz te knjige. Ker imamo precej »debelo kožo«, upam, da ne bo težav.

24. maj 1945. Ivan je popolnoma trd. Preveč jih je dobil po križu. Odpovedal mu je ves spodnji del života. Potreba se mu je opravljala sama, ne da bi sam vedel za to. Zaradi smradu, ki je zaradi tega nastal, se je nekdo izmed sojetnikov opogumil in prosil za kunjjo in vrč vode, da smo umili Ivana in počistili okoli njega. Ko sem si po tem opravku šel izpirat roke, sem videl, da so bile vse krvave.

Še več si lahko preberete v tej knjigi. To sodišče gotovo ni imelo ne ugleda in tudi ljudstvu ni služilo.

Marsikdo bo dejal, kaj to mešam, saj to

nima nobene veze z novim ustanavljanjem sodišča. Interes občanov je, da bi bilo sodišče v Litiji. Vsak si želi vse potrebno opraviti doma, da ne bi bilo potrebno toliko poti v Ljubljano. Pričakujemo, da bo sodišče imelo kar precejšnjo vlogo pri denacionalizaciji in popravi krivic iz preteklosti.

Žal so se stvari zapletle z občinsko vlado, ki je trgovala s kadri, katere je pogojevala za ceno opreme sodišča. Tu postavljam vprašanje občinski vlad: »Zakaj niso imeli vsi zainteresirani glede na pogoje enake možnosti za zaposlitev na sodišču? Zakaj ni bilo uradnega razpisa?«

Glede na to, da je občinska uprava v preteklosti zaposlovala predvsem politično preverjen kader, je jasno, da stoji za tem politični interes.

Naša zahteva je, da sodišče deluje strokovno in učinkovito. To lahko zagotovimo le s primernim kadrom. Mislim, da so pri občanih upravičeni dvomi v neodvisno sodišče.

SKD ODBOR LITIJA, Martin Hostnik

NOVOSTI NA PODROČJU SOCIALNEGA VARSTVA

Nekaj mesecev leta je že za nami, pred nami pa začetek uveljavljanja sprememb na področju socialnega varstva, ki prioriteto vključujejo področje uresničevanja socialnovarstvenih pravic.

Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o določitvi nalog, ki jih od 1. 1. 1990 začasno opravljajo organi samoupravnih interesnih skupnosti in o ustanovitvi določenih republiških upravnih organov (Ur. l. RS, št. 9/91) je s 1. 4. 1991 ukinitel odobore samoupravnih interesnih skupnosti, ki so med drugim odločali tudi o posamičnih pravicah in obveznostih pri uveljavljanju socialnovarstvenih pravic. Istočasno je ta zakon odpravil samoupravne postopke in za urejanje teh odnosov uvedel splošni upravni postopek, ki ga morajo za posamezna področja voditi pristojni upravni organi, medtem ko materialne določbe Samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialnovarstvenih pravic (Ur. l. SRS, št. 27/89) še vedno ostajajo v veljavi.

Zaradi sprejema tega zakona, ki je samoupravnim organizacijam odvzel pooblastila za vodenje postopkov in odločanje o postopkih za pridobitev posameznih pravic (v naši občini to opravlja Center za socialno delo) ter čakanja na sprejem ustrezne zakonodaje, je prišlo do krajšega zastoja pri uveljavljanju socialnovarstvenih pravic. To zakonsko nesoglasje in zastoj pa ste najbolj občutili občani, ki ste v tem času uveljavljali svoje pravice, za kar se vam opravičujem v imenu Oddelka za proračun in družbene dejavnosti občine Litija, ki je za to področje pristojen, kakor tudi v imenu Centra za socialno delo Litija in prosim za razumevanje v času premostitve teh objektivnih težav.

Republiški organi so se na podlagi stalnih urgenc, ki so prihajale iz občin, dokaj hitro potrudili in pripravili ustrezne rešitve, saj je zakon o postopku za uresničevanje socialnovarstvenih pravic že v fazi sprejemanja in bo sprejet še v tem mesecu, tako da bo delo na tem področju lahko spet nemoteno potekalo. Ta zakon bo nadomestil postopkovni del samoupravnega sporazuma

o uresničevanju socialnovarstvenih pravic in boste občani socialnovarstvene pravice še nadalje lahko uveljavljali na Centru za socialno delo Litija, prispevek staršev pa bodo še nadalje izračunavali v Vzgojnovarstveni organizaciji, za kar izhaja zakonsko pooblastilo iz še veljavnega Zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok (Ur. l. SRS, št. 5/80).

Izvajanje postopka pri uresničevanju socialnovarstvenih pravic se bo nadaljevalo takoj, ko bo sprejet in v Uradnem listu objavljen omenjeni zakon. Vkolikor pa bo pri uveljavljanju teh pravic za občane prinesel bistvene spremembe, vas bomo o tem pravočasno obvestili.

In kaj je še novega na področju socialnega varstva? Uskladitev socialnovarstvenih pomoči in prispevkov, seveda.

Izvršni svet Skupščine Republike Slovenije je na svoji seji dne 19. 4. 1991 sprejel sklep o uskladitvi socialnovarstvenih pomoči in prispevkov, rejnin, pravic po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb in denarnega dodatka oskrbovancem v socialnih zavodih.

Vsi navedeni sklepi so objavljeni v Ur. l. RS, št. 18/91 z dne 27. 4. 1991.

Družbena pomoč otroku, ki se odmeri na novo s 1. 5. 1991 se poviša za 17 %, prav toliko pa tudi prispevki staršev v vzgojnovarstvenih organizacijah in prispevki zavezancev v socialnih zavodih, ki ne plačujejo polne cene oskrbe.

Družbena pomoč kot edini vir sredstev za preživljanje se poviša za 7,4 % in znaša 2.840,00 din, denarna pomoč kot dopolnilni vir pa se določi skladno s samoupravnim sporazumom o uresničevanju socialnovarstvenih pravic. Za isti odstotek se povišajo tudi druge družbene pomoči, rejnine in pravice po zakonu o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb.

Denarni dodatek oskrbovancem v socialnih zavodih pa znaša 284,00 din.

Vsa povečanja veljajo od 1. maja 1991.

Marina Krnel

Množično prvomajsko srečanje na Sitarjevcu

Tako kot že preteklih deset let so se delavci in občani Litije in okolice v običajno velikem številu zbrali na sedaj že tradicionalnem prvomajskem srečanju na Sitarjevcu tudi letos. Organizirali so ga Svobodni sindikati, v sodelovanju s pevskim zborom Lipa in recitatorjem Gorazdom Mavretičem, ki so izvajali kulturni del programa in Gasilkim društvom Litija, ki je poskrbelo za družabni del letošnjega srečanja.

V imenu Območne organizacije Svobodnih sindikatov Ljubljane in okolice je navzoče pozdravila sekretarka sindikalne pisarne v Litiji Martina Kralj. V kratkem nagovoru je poudarila, da delavci ta praznik praznujejo že celo stoletje, kljub temu, da ga nemalokrat spremljajo problemi pomanjkanja in slabo plačanega dela. Zato bo tudi v bodoče to ostal kot delavski praznik – praznik ljudi, ki žive in žele živeti od svojega dela.

Tudi letošnji prvi maj za številne delavce, žal, ni bil prazničen. Gospodarska kriza je globoko posegla tudi v litijska podjetja. Praznik je bil zato zaznamovan z bojznijo delavcev za izgubo zaposlitve, s hitrim padanjem življenjske ravni in odpravljanjem delavskih pravic, pa tudi za sindikate s trpkim občutkom

nemoči pri učinkovitejši zaščiti delavcev.

Pa vendar, prvi maj je bil pri nas in v svetu vedno dan, ki je simboliziral solidarnost vseh delavcev v boju za njihove pravice in s tem tudi

Tudi letos se je na tradicionalnem srečanju na Sitarjevcu zbralo veliko Litijanov in okoličanov.

(Foto: K. Sušteršič)

upanje, da si bodo priborili človeka vredno delo in življenje. Takšen je bil praznik tudi letos. Množičen obisk na Sitarjevcu pa je bil tudi

podpora vsem prizadevanjem delavcem in sindikatom, da si bodo te pravice tudi izborili.

M. K.

OBISK PREDSEDNIKA REPUBLIŠKE KOMISIJE ZA RAZISKAVO POVOJNIH MNOŽIČNIH POBOJEV PRAVNO DVOMLJIVIH PROCESOV IN DRUGIH NEPRAVILNOSTI

V petek, 26. 4. 1991, smo imeli sestanek omenjene komisije, katere se je udeležil tudi predsednik Ignac Polajnar, pravnik Samo Kavšek in zgodovinar komisije Jure Šinkovec.

Komisija se srečuje s precej težavami, predvsem arhivov, ki so nepopolni, nekateri še vedno nedostopni ali celo uničeni. Precej gradiva pa je še neraziskanega.

G. Polajnar predlaga občinski komisiji, da zbira podatke o vseh žrtvah vojne, ker so dosedanja viri nepopolni in zelo različni glede na izvor.

Ponovno prosimo občane, da po možnosti pisno sporočite imena vojnih in povojnih žrtev, neglede na pripadnost.

S temi podatki bi olajšali delo zgodovinarjem in komisiji.

Predsednik komisije:
Martin Hostnik

Dole pri Litiji, gostitelj akcije »Vrnimo življenje v slovenske vasi«

Bo uspela družabna prireditve »Vrnimo življenje v slovenske vasi« res pripomogla h kvalitetnejšemu življenju v 30 km oddaljeni hribovski vasi Dole pri Litiji?

Na to in še na mnoga druga vprašanja so krajanji v nedeljo, 14. aprila, pozabili, saj so se zbrali s povsem drugim namenom. Želja vseh je bila pozabiti na vsakdanje delo in tegobe. Akcija Slovenskih brazd, Zveze slovenske kmečke mladine je bila vnesti v enolični vsakdanjik nedeljskega popoldneva nekaj diha prebujajoče se pomladi. Za

to priložnost so se potrudili:

- najmlajši iz KS Dole pri Litiji
- moški pevski zbor s Polšnika
- folklorna skupina Javorje
- cerkveni pevski zbor iz Moravč
- mladi pevki iz Trbovelj
- mladi glasbenik na citrah.

Večina vas pozna našo vas Dole, hribovito, raztreseno med zasavskim hribovjem in dolenskimi griči. Po površini 57 km² sodi med najboljše krajevne skupnosti, redko poseljena, večinoma s kmečkim prebival-

stvom. Vas deli usodo številnih vasi širom Slovenije, kjer se je velik del prebivalstva izselil v mesta. Nekaj jih je zaposlila Litija, nekaj Zasavje, nekateri pa si služijo kruh v tujini. O preseleljevanju pričajo podatki, da je leta 1880 živelo tukaj 1500 ljudi, leta 1948 jih je bilo 1382, danes pa le še 900. Tako sedaj spadamo med demografsko ogrožena področja in upamo, da bo novo nastajajoča država bolj skrbela za ohranitev življenja v propadajočih vaseh. Tu so ostali redki posamezniki, ki se iz kateregakoli razloga niso podredili blišču industrializacije večjih

mest. Zveza slovenske kmečke mladine si prizadeva, da bi mladi ljudje s svojim delom in prizadevanjem obogatili malo, a plodno in nadvse rodovitno slovensko zemljo. Njen predsednik Marjan Podobnik, ki se je z veseljem udeležil prireditve, se je že prej na sestanku s kmeti, predstavniki stranke, pogovoril o težavah, problemih in nalogah stranke. Ni mogel skriti navdušenja ob številnem obisku in izrazil veselje, da je akcija časopisa naletela na takšen odmev med slovenskim življem.

Jožica Vrtačnik

Srečanja na Dolah se je udeležil tudi predsednik ZSKM Marjan Podobnik.

V kulturnem sporedu je sodeloval tudi moški pevski zbor s Polšnika pod vodstvom Ivana Fojkarja.

Odpri posodobljeno cesto v Podšentjur

Krajevna cesta od Bedena do konca vasi Podšentjur je bila pripravljena za asfaltiranje že lansko jesen. Prvi odsek do mostu oziroma večjega propusta, ki ga je zgradilo podjetje Hidrotehnik iz Ljubljane, je pripravilo zasebno podjetje LIGRA d.o.o. iz Jelše, drugo polovico ceste pa so z njegovo pomočjo pripravili krajanji sami. Letos pa je bila za

praznik Sv. Jurija v celoti prekrita z asfaltom. Njeno slavnostno odprtje so vaščani združili s proščenjem (»žegnanjem«) v nedeljo, 28. aprila. Po maši v domači cerkvi so se zbrali sredi vasi in priredili kar pravo slavo s kulturnim programom.

»Zasavski rogisti« so zaigrali nekaj lepih melodij, zapeli so mladi cerkveni pevci, ki jih vodi

Ivan Kolar, domačin Jože Primožič se je v imenu krajanov vsem zahvalil za pomoč pri tako potrebnih in za vse pomembni pridobitvi, župan Mirko Kaplja, ki ima največ zaslug za asfalt, pa je obljubil nadaljnjo pomoč in sodelovanje. Z vidnim ponosom je prerezal otvoritveni trak, nato pa je g. dekan Anton Masnik odpel zahvalno pesem

in po dolgih letih prvič po lepi krščanski navadi cesto tudi blagoslovil. Ob ganljivih zvokih maše, ki so jo zaigrali »Zasavski rogisti«, se nam je, vernim in neverujočim, utrnila misel, da svetost življenja pomeni kulturni odnos do vsega življenja v naravi, ljubezen in strpnost.

D. N.

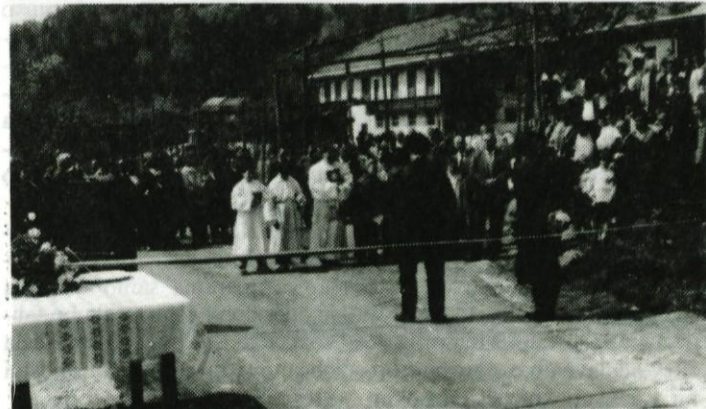
OBVESTILO

Zveza slovenske kmečke mladine in občinski odbor ZSKM Litija bosta 23. junija 1991 organizirala več prižigov kresov v več slovenskih krajih, med drugim tudi na litijemskem območju.

Pomen kresovanja je v obujanju ljudske in krščanske tradicije, poleg tega bo ta dan tudi minilo šest mesecev od plebiscitne odločitve za samostojno Slovenijo. Podrobneje o poteku akcije boste, spoštovani občani, še obveščeni, informacije pa lahko dobite na sedežu SKZ-LS Litija, Valvazorjev trg 3, ob sredah od 8. do 10. in od 14. do 16. ure.

Za sodelovanje se priporočamo!

ZSKM Litija

Nadškof dr. Alojzij Šuštar v Litiji

Drugo majsko nedeljo je obiskal Litijo slovenski metropolit in ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar. Čeprav vodi slovensko Cerkev že enajsto leto, je tokrat pri nas prvič birmoval. Med enodnevnim bivanjem v središču litijske dekanije se je sestal tudi z županom Mirkom Kapljo; le-ta ga je seznanil z obnovitvenimi deli grajske kapele na Bogenšperku, kjer naj bi se v prihodnje sklepale tudi cerkvene poroke in ga zaprosil, če je pripravljen kapelo blagosloviti. Dr. Šuštar je to dolžnost z veseljem sprejel, vendar bodo zaradi njegove prezasedenosti z birmovanji in pastoralnimi obiski sporazumno določili datum blagoslovitve pozneje.

Samoprispevek v Hotiču

Svet Krajevne skupnosti Hotič je na osnovi glasovanja občanov na referendumu v KS Hotič sprejel 21. aprila sklep o uvedbi samoprispevka na območju krajevne skupnosti Hotič za obdobje od 1. 5. 1991 do 30. 4. 1996.

Krajevni samoprispevek je bil uveden za: sofinanciranje ureditve asfaltne ceste skozi naselje Bitiče, Krhličje in Zg. Hotič v skupni dolžini 2000 m; za sofinanciranje izgradnje javne razsvetljave za vse zaselke, izgradnjo avtobusnega postajališča za naselje vodovoda in ureditev pločnikov ob magistralni cesti M-10-9; za sofinanciranje izgradnje vodovoda in ureditev hidrantnega omrežja za naselje Bitiče, Konj, sofinanciranje izgradnje dodatnega vodohrama za Zg. in Sp. Hotič, razširitev PTT omrežja, vzdrževanje komunalnih objektov in naprav in pomoč pri iskanju možnosti za ureditev otroškega varstva. Krajevni samoprispevek bodo plačevali zavezanci, ki imajo stalno bivališče na območju KS Hotič po stopnji 2 % od OD in nagrad ter plačil za dopolnilno delo na domu, dohodka od obrti, dohodka od drugih gospodarskih dejavnosti in intelektualnih storitev od davčnih osnov; po stopnji 1,5 % upokojenci od pokoj-

nin. Krajevni samoprispevek bodo plačali tudi tisti lastniki nepremičnin na območju KS Hotič, ki bodo podpisali posebno pogodbo o sofinanciranju krajevne infrastrukture, ki se sofinancira iz sredstev samoprispevka.

Plačila krajevnega samoprispevka pa so oproščeni občani, ki prejemajo socialno varstvene pomoči, invalidnino, pokojnino, ki ne presega znesek najnižje pokojnine za polno pokojninsko dobo, starostno pokojnino, priznano po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov, štipendije in nagrade za delovno prakso ter delavci, katerih osebni dohodek ne presega najnižjega zneska OD, ki zagotavlja materialno in socialno varnost.

Svet KS Hotič, ki je odgovoren za zbiranje sredstev in izvajanje programa samoprispevka je tako dobil osnovo, da bo lahko z veliko prostovoljnega dela občanov in drugimi sredstvi uresničil sprejete načrte.

Čipke na bregovih Save

Po velikih poplavah lani je bila in je še upravičeno pozornost javnosti usmerjena v Gornje Savinjsko dolino. Posledice povodnji pa so vidne še mnogokje drugje. Navada ljudi je, da radi s prstom pokažejo na vse, kar bi moral storiti nekdo drug.

Dovolj je možnosti za pometanje pred svojim pragom, npr. čiščenje navlake, obešene po vejah na rečnih bregovih.

Na območju Kresnic sta bila na pobudo neimenovanega krajana še pred pomladjo očiščena desni breg Save in železniški nasip. Ni bilo odziva na javno izobešene plakate, temveč je bilo potrebno prizadevanje posameznika, da je z osebnim stikom nagovoril ljudi za sodelovanje. Vključili so se skoraj vsi otroci z učitelji iz šole, mladi, gasilci, in vrsta drugih, ki vedo za smisel takega dela. Organizacija je bila kar za-

htevna, saj je bilo treba prostovoljce razporediti, poskrbeti za odvažanje odpadkov s traktorji in prikolicami osebnih avtomobilov, poskrbeti za malico... Delo je opravilo nad 60 udeležencev v dveh dneh. Da ni ničesar manjkalo, so še pomagali: Gostišče Bumerang, trgovina Apnarček, Janez Razpotnik, ŠD Apnar, Jaka Vehovec, Roman Jakoš... Vsi krajani, ki se iz kakršnihkoli razlogov niso »mogli« odzvati k delu, bodo pa kdaj drugič postorili kaj drugega.

Na pobudo istega krajana so obnovili v tem času tudi Rovškov križ. Znamenja, kapele in križi so morali dolga leta čakati na svoj čas. Tudi to so obeležja kulturne dediščine in njihovo stanje je ogledalo kulture kraja. Omenjeni križ je v tehničnem in estetskem smislu po mojem mnenju brezhibno obnovljen.

P. S.

Obnovili smo šolo

Tudi na Javorju smo praznovali letošnji dan žena. Enourni program so izvedli učenci domače šole, pripravili pa sta ga učiteljica Darja Gorše in domačinka Justina Berčon, srečanje pa se je končalo z zakusko.

Odkar je prišla na Javorje tovarišica Darja, se je v šoli marsikaj spremenilo. Nikoli ji ni žal časa ne za šolo ne za učence, pa naj si bo to v soboto ali nedeljo. Šola ima danes prijeten izgled s prenovljeno telovadnico, učilnico, hodnikom in novo drvarnico. Del stroškov je prispevala Osnovna šola Šmartno, krajani pa so poskrbeli za pesek za beton in malto, za vse prevoze in opravili 300 prostovoljnih delovnih ur. Učiteljica je prihajala na šolo tudi med počitnicami, ko so potekala obnovitvena dela.

Javorčani se zahvaljujemo vsem, ki so pomagali, da je danes šola vredna svojega imena. Vsi si tudi želimo, da se njena vrata za pouk ne bi nikoli zaprla, saj tudi šola veliko pomaga, da mladi ne zapuščajo domačega kraja, ampak ga vzljubijo in radi živijo v njem.

Martina Kamnenovič

PRVI DAN V NOVI TELOVADNICI

Že od novega leta smo si litijski učenci z velikimi skomini ogledovali prelepo zgradbo nasproti šole. To je nova telovadnica, ki smo jo otroci desnega brega Litije čakali toliko let. Minevali so dnevi, nadlegovali smo učitelje telesne vzgoje, naj nas vsaj v slabem vremenu odpeljejo tja. Pa nič! 25. aprila pa so nas učitelji presenetili. Povedali so nam, da bomo lahko po prvomajskih prazni-

kih v telovadnici začeli s telovadbo. Ta novica nas je močno razveselila. V ponedeljek, takoj po raznih, se je začelo zares. S copatami in opremo v rokah in velikim pričakovanjem smo se s tovariši odpravili v novo dvorano. Bili smo tako nestrpni, da nismo počakali pred vhodom, ampak skoraj vdrli v prostore. Nato nas je tovariš odpeljal v garderobo.

Sledil je ogled. Še nikoli doslej

nismo videli toliko žog, blazin, ovir, odskočnih desk in drugega orodja. Telovadnica je razdeljena s stenami na tri dele. Povsod so koši, ribstoli, lestve, plezalne vrvi, pravo presenečenje pa je plezalna stena.

Začela se je ura. Najprej nas je tovariš seznanil s pravili, ki jih moramo spoštovati, če hočemo v taki telovadnici telovaditi. Sledilo je razgibanje. Tla so čista, gladka, zato

smo lahko delali vaje stoje, sede in leže ter z veseljem skakali z ribstolov na debele blazine. Z največje prečke ni upal skočiti nihče.

Zadnjih deset minut nas je tovariš učil salto. Skoraj vsi smo se je naučili. Na koncu ure smo bili bolj žalostni kot veseli. A kaj, saj imamo tri ure telesne vzgoje na teden.

Sladana Jolić, 5.e
OŠ Litija

Strošek za nemarnost

Iz Glasila občanov št. 2 letošnjega leta povzemamo iz naslova članka »Strošek za nemarnost«, ki ga je podal gospod Martin Brilej naslednje:

Najprej opozarjamo, da z denarjem, ki je namenjen za čiščenje in varstvo okolja, bolj gospodarno ravnajte! Očistili ste divje odlagališče odpadkov med Zgornjim Logom in Spodnjim Hotičem, toda le na pol, za to pa porabili kar precejšnje denarje. Menimo, da bi za ta denar lahko nabavili kontejnerje,

da bi vas Zg. Log in tudi drugi kraji imeli kam odlagati odpadke, šele nato pa očistili divja odlagališča. Odločno zahtevamo, da se ta problematika reši takoj!

Tudi sekcija za varstvo okolja in kulturo krajine pri naši podružnici SKZ-LS je izrazila enako mnenje: Najprej nabaviti kontejnerje in šele nato očistiti divja odlagališča, sicer bodo ljudje gotovo še naprej odlagali smeti na stara mesta.

Upravni odbor SKZ-LS
podružnica Litija

ČISTI RAČUNI

V aprilski številki Glasila občanov smo lahko prebrali na drugi strani, da poslanci niso sprejeli »Osnutka odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča v občini Litija«. Z eno besedo je to davek, ki naj bi ga plačevali za vsa stavbna zemljišča, ne glede ali so mestna, podeželska ali kmečka.

Ker ta predlog ni bil sprejet, se pripravlja nov, ki naj bi izvil demografsko ogrožena območja v občini in gospodarska poslopja. Vsekakor bi bil rezultat takega odloka dodatna obremenitev podeželja, saj zbranega denarja ni možno vračati v enaki količini in takoj se pojavi vprašanje po kakšnih kriterijih. Gotovo je bolje, da ostane denar tam, kot je. Če pa so posamezna naselja za priključitev v mestno zemljišče zainteresirana, so za to dane vse možnosti.

SKD ODBOR LITIJA, Martin HOSTNIK

PISMA BRALCEV

ZAKAJ TAKO?

Na odlagališču industrijskih odpadkov v Rakovniku, ki ga uporablja Usnjarna Šmartno, se že dalj časa ni nič spremenilo na bolje, čeprav so odgovorni delavci tako iz Šmartna kot z Vrhnike zagotovili, da bodo odlagališče uredili tako, da bo čim manj onasneževalo bližnjo in daljno okolico.

Šmarčani in okoličani se zavedamo škodljivosti teh odpadkov, in če bi bili poštene sami do sebe, bi zahtevali zaprtje tovarne, dokler le-ta ne bi tako uredila odlagališča, da ne

bi škodljivo vplivalo na okolico. Vendar krajani v tej zahtevi nismo dosledni, saj se zavedamo, da Usnjarna daje kruh mnogim prebivalcem Šmartna in okoliških krajev.

Odgovorni v Usnjarni Šmartno in na Vrhniki pozivamo, naj omenjeno odlagališče čimprej uredijo tako, da ne bo prihajalo do škodljivega onesnaževanja okolja in novih zaostriev odnosov med krajani in tovarno.

S. Č.

Ob vhodu v Rakovnik je naselje Romov, v njegovi bližini pa ljudje odlagajo stare avtomobile in njihove dele. (Foto: K. Šušteršič)

Izcedki izpod odlagališča še vedno neovirano odtekajo v potok Rakovnik. (Foto: K. Šušteršič)

NIVOJSKA OBLIKA POUKA

Na osnovni šoli Dušana Kvedra-Tomaža v Litiji letos že drugo leto izvajamo v 8. razredu, letos pa tudi v 7. razredu drugačno obliko pouka, tako imenovani nivojski pouk, oziroma fleksibilno učno diferenciacijo.

ZAKAJ DRUGAČNA OBLIKA POUKA?

Kaj nas je vodilo v to diferenciacijo? Predvsem spoznanje, da dodatni in dopolnilni pouk ne moreta več zadostiti vsem potrebam sodobnega pouka, če želimo enakomerneje zaposliti vse kategorije učencev: najbolj uspešne in tiste, ki imajo učne težave.

Izhodišča in usmeritve za naše nadaljnje delo so kritična in ustvarjalna razmišljanja učiteljev in strokovnih delavcev, izkušnje pri delu z učno in vzgojno problematičnimi učenci, še zlasti pa nam je vtil upanje in potrdil naše razmišljanje prispevek dr. Strmčnika ob 30-letnici enotne osnovne šole.

LANI 17 ŠOL, LETOS ŽE 150

Zanimanje za to obliko pouka v Sloveniji narašča. Za primerjavo naj povemo, da se je število šol, ki izvajajo eno od oblik tega pouka, iz lanskega šolskega leta, ko jih je bilo 17, povečalo na 150 v tem šolskem letu.

ZASTAVLJENI CILJI

Naš namen je bil razviti optimalne možnosti za razvoj posameznega učenca glede na njegove učne zmožnosti in motiviranost za delo. Učenci z učnimi težavami naj bi utrjevali predvsem bazično, elementarno znanje, učenci z večjimi učnimi zmožnostmi pa utrjujejo snov na višjem, zahtevnejšem nivoju, kar jih spodbuja k samostojnim, izvirnim rešitvam.

Učenci so pri tej obliki pouka tudi precej razbremenjeni, saj ni več potrebno toliko dodatnega in dopolnilnega pouka. Dodatni pouk ostane le kot priprava na različna tekmovanja in sprejemne izpite, dopolnilni pouk pa bolj kot konzultacija med učiteljem in učencem.

DOLGA POT OD IDEJE DO IZVEDBE

Od prvih zamisli do izvedbe je minilo več kot pol leta, kajti poleg volje učitelja, da želi delati drugače (bolje), je bistvenega pomena tudi urnik, ki ga je potrebno prilagoditi. Prav tukaj se kaže potreba po timskem delu različnih ljudi na šoli: od vodstvenih delavcev, učiteljev in

strokovne službe. Pred pričetkom izvajanja tega pouka smo z namenom in načinom dela seznanili vse starše in učence.

MODEL POUKA ZA 8. RAZRED

Ta model izhaja iz danih razmer in je možen v šoli, ki ima parno število oddelkov. V vsakem od njih smo razdelili učence v dve nivojski skupini, A in B. Učencem in staršem smo pojasnili kriterije za razporeditev v skupine. Na tej osnovi so se učenci sami odločili za skupino, sodelovali pa so tudi razredniki, učitelji slovenščine in matematike in šolska svetovalna služba.

Prvo leto je bila v kombinaciji le ena četrtina vseh ur pri teh dveh predmetih, letos pa polovica (dve uri tedensko pri vsakem predmetu). Pri utrjevanju snovi (razlaga je enaka za vse) upoštevajo učitelji dva nivoja. V A skupini dodajajo gradiva na zahtevnejšem nivoju in navajajo učence na samostojno iskanje informacij, v B skupini pa posvečajo manj pozornosti temam, ki so tudi sicer v klasičnih urah prezahtevne, in se posvečajo temeljnemu znanju.

Model nudi prehajanje učencev iz ene skupine v drugo na

predlog učenca ali učitelja. Vsaka zamenjava skupine poteka v dogovoru med učiteljem, razrednikom in šolsko svetovalno službo.

V SEDMEM RAZREDU LETOS V NIVOJSKEM POUKU ŠTIRJE PREDMETI

Glede na lanskoletne dobre izkušnje v 8. razredu smo se letos odločili za nivojski pouk štirih predmetov: matematike, slov. jezika, angl. jezika in fizike. Ta pouk poteka dva dni v tednu po tri ure, odločili smo se namreč za tri skupine: A, B in C. Model je primeren za šolo s tremi oddelki in s pogojem, da isti učitelj uči v vseh treh paralelkah. Tudi ta model nudi možnost prehajanja med skupinami.

RAZLIKE V PRIMERJAVI S TEMELJNIM POUKOM

Zahtevnost pouka je bolj prilagojena večini učencev, učni

tempo je primernejši, pa tudi aktivnost učencev je dosti večja. Več je osebnega stika med učiteljem in učenci, učenci so bolj sproščeni, pa tudi delovna disciplina v mnogocem pripomore k boljšemu učnemu uspehu vseh učencev.

IN KAJ O TEM MENIJO UČENCI

Rezultati anketnega vprašalnika potrjujejo smotrnost te oblike pouka. Zelo je všeč 74,3 % učencev, odklanja pa 18,6 % učencev, 7,14 % učencev pa o tem nima svojega mnenja.

Tri četrtine učencev meni, da bo njihovo znanje na ta način boljše. Nivojski pouk najbolj spodbuja k učenju in razmišljanju učence A skupine, učenci C skupine pa menijo, da so pri taki organizaciji pouka bolj aktivni in bolj sproščeni.

POSVET V POLJČAH

Društvo pedagogov Slovenije je organiziralo na to temo posvet v Poljčah, potekal je v dveh terminih, v aprilu za matematiko in ostalo naravoslovje, v maju pa za slov. jezik in tuji jezik. Na posvet so vabljeni vse tiste šole, ki nameravajo jeseni prirediti z eno od oblik nivojskega pouka. Teh modelov je nekaj vrst, odvisni pa so od števila oddelkov, zasedenosti učiteljev in specifičnih razmer šole.

Na oba posveta so izmed petih šol v Sloveniji povabili tudi našo šolo kot aktivno udeleženko. V plenarnem delu tega posveta smo predstavili organizacijo in način dela na naši šoli, učitelji praktiki pa so aktivno sodelovali pri delu v skupinah, kjer so prikazali svoje praktične izkušnje. Sodelovala sta dr. France Strmčnik in dr. Medveš s Filozofske fakultete – oddelek za pedagogiko.

Na okrogli mizi, kjer so izmenjavali izkušnje, sta sodelovala tudi dr. Srečo Zakrajšek, direktor Zavoda za šolstvo RS ter dr. Peter Vencelj, minister za šolstvo.

Z naše šole pa so sodelovali: Eli Komotar, Jože Grošel, Jože Hostnik, Vinko Logaj, Igor Pralcelj, Irena Bregar, Milena Dimc in Tatjana Logaj.

M. B.

Tekmovanje iz Vesele šole

V soboto, 20. aprila 1991, so po vsej Sloveniji potekala občinska tekmovanja iz Vesele šole. Organizator na občinski ravni je bila, tako kot vedno doslej, OŠ Litija.

Na razrednih tekmovanjih po šolah je sodelovalo 254 učencev. Na občinsko se je z visokimi rezultati uvrstilo 53 učencev. Tekmovalci so prišli iz Kresnic, Hotiča, Dol in Gabrovke ter obeh enot matične šole Litija.

Dosegli so lepe rezultate in na republiško tekmovanje se jih je uvrstilo 9, in sicer naslednji:

David Koprivnikar, Maja Razpotnik, Mateja Rovšek – vsi iz Kresnic in Maja Cerar iz Hotiča v skupini četrtošolcev.

Peti razred bo zastopala Sanela Dernovšek, šesti razred Maruša Hauptman in Tina Rappl, sedmi razred Aleš Bregar in osmi razred Janez Koleša – vsi iz Litije.

Tekmovalno vzdušje je bilo prijetno, za izdatno malico sta poskrbela Mesarija Šmartno in Pekarija Šmartno. Obema se zahvaljujemo za razumevanje, posebno Mesariji Šmartno, ki je že več let naš pokrovitelj.

Na republiškem tekmovanju iz Vesele šole, ki bo 2. junija v Ljubljani, bomo ponovno dali od sebe vse moči in dokazali, da marsikaj znamo in vemo.

Veselošolski pozdrav od učencev in mentorice Vesele šole Mije Boltin

POMEN IGRAČ ZA OTROKOV RAZVOJ

O igri bi lahko veliko pisali: o posebnostih in velikem pomenu igre za otrokov razvoj v različnih življenjskih obdobjih (tudi v šolskem obdobju), o njeni terapevtski vrednosti (v klinični psihologiji je znana igralna terapija) itd.

Na tem mestu se bomo na kratko ustavili pri igračah, ki otroku omogočijo marsikatero igro in s tem marsikatero prijetno in poučno uroco.

Otrok si na sebi ali v okolju sam poišče sredstvo za igro (dojenček prste na roki, starejši otrok papir, razne embalaže, pokvarjene aparate...), da zadosti notranji potrebi po igri. Želi in potrebuje pa tudi »prave« igračice, ki jih naredimo sami, ali jih kupimo. Naši in tuji proizvajalci igračk nam ponujajo različno kvalitetne igrače iz različnih materialov. Pogosto se prav težko odločimo, katero igračko bomo otroku kupili.

Vsaka igračka ni primerna za vsakega otroka. Tako je lahko igračka za otroka prezahtevna in otrok ne ve, kaj bi z njo počel, ali pa je igra-

ča za otroka preenostavna, na njej ne more odkrivati ničesar novega, ne nudi mu nobenih novih idej in možnosti igranja.

Primerna igračka je prilagojena otrokovi starosti, njegovim razvojnim potrebam in njegovim interesom.

Vsaka igračka na določen način vpliva na otrokov duševni razvoj. Igrače za razgibavanje vplivajo na razvoj otrokove motorike in omogočajo in pospešujejo razvoj telesnih spretnosti. V to skupino igračk sodijo različne žoge, različne živali, ki jih otrok vleče za seboj ali poriva, avtomobili in druga vozila, kolo... Te igrače omogočajo otrokom tudi razgibavanje na svežem zraku. Ljubkovalne igrače so otroku prijatelj praktično od prvih dni življenja in še daleč v šolsko obdobje, otrok si jih želi imeti ob sebi v različnih konfliktnih situacijah, v postelji, pri zdravniku, na potovanju... Narejene so iz mehkega materiala (volna, blago, pena, pliš), tako da dajejo občutek mehkoče, topline, nežnosti in varnosti, ko jih otrok stiska k sebi in

se z njimi pogovarja.

Razne lutke, punčke, medvedki, posodice, miniaturna postelja in štedilnik, glasbene igrače... zbujejo otrokovo domišljijo in ustvarjalnost.

Prve tehnične izkušnje otrok dobi v igri z različnimi kockami in drugimi elementi, s katerimi gradi in konstruira.

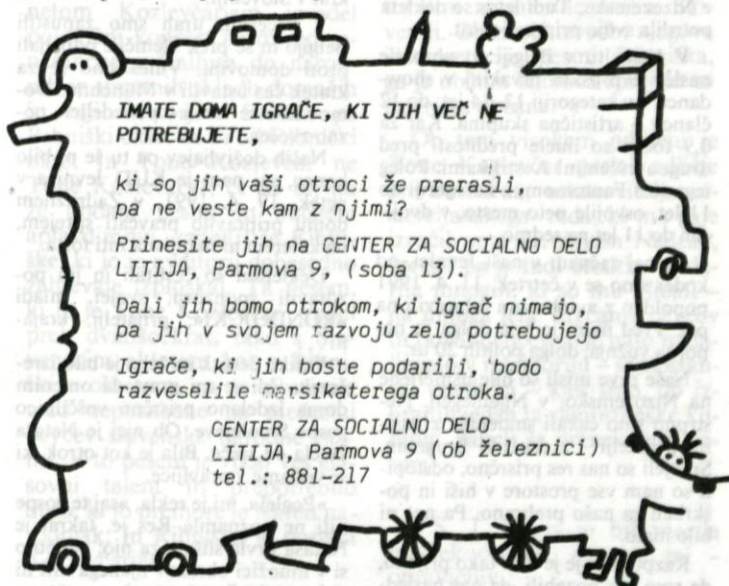
Različni pripomočki za družabne igre (domino, karte, šah, človek ne jezi se, tombola...), navajajo otroka na upoštevanje pravil igre

in na sodelovanje ter zdravo tekmovanje.

Posebno vrednost imajo pripomočki za didaktične igre, ki vplivajo na razvoj spomina in logičnega mišljenja.

Velik pomen imajo za otroka igrače, ki jih naredi sam ali mu pri tem pomagamo. Otrok nas rad sprejme za soigralca, ker se tako počuti varnejšega in bolj sprejetega.

Metoda CRNKOVIČ, CENTER ZA SOCIALNO DELO LITIJA

IMATE DOMA IGRAČE, KI JIH VEČ NE POTREBUJETE,

ki so jih vaši otroci že prerasli, pa ne veste kam z njimi?

Prinesite jih na CENTER ZA SOCIALNO DELO LITIJA, Parmova 9, (soba 13).

Dali jih bomo otrokom, ki igračk nimajo, pa jih v svojem razvoju zelo potrebujejo

Igrače, ki jih boste podarili, bodo razveselile marsikatero otroka.

CENTER ZA SOCIALNO DELO
LITIJA, Parmova 9 (ob železnici)
tel.: 881-217

NOVICE IZ LITIJSKE ŠOLE

Ali veste?

April je mesec, ko na šoli delamo in se učimo s polno paro. Pred nami je zaključek šolskega leta, osmošolci so se vpisali na srednje šole in se pripravljajo na sprejemne izpite, vmes pa tekmujemo na različnih tekmovanjih v znanju in spretnostih:

- matematiki za Vegova priznanja na šolskem in občinskem tekmovanju
- anglisti so opravili šolsko in občinsko tekmovanje v Gabrovki
- mladi kemiki so se pomerili na šolskem tekmovanju, čaka jih še regijsko
- mladi tehniki so uspešno tekmovali na regijskem tekmovanju v Sevnici
- potekalo je občinsko tekmovanje na temo Kaj več o prometu
- veselošolci so opravili šolsko in občinsko tekmovanje
- planinci se pripravljajo na regijsko tekmovanje
- slavisti so opravili tekmovanje že v novembru.

V maju se bodo zvrstila še preostala regijska in republiška tekmovanja. Z našimi uspehi in dosežki vas bomo seznanili v naslednji številki Glasila občanov.

Učenci in učitelji
OŠ Litija

Bili smo delavci

Vsako leto učenci 7. in 8. razreda z enote s prilagojenim programom preživijo 14 dni v delovnih organizacijah. Obrtniki in v delovnih organizacijah nas že dobro poznajo, kajti vsako leto prosimo, da sprejmejo naše učence v svoj delokrog. Tako učenci postanejo delavci. Namen prakse je seznanjati učence z različnimi deli, spoznavati delovna mesta ter dolžnosti delavca in navajati jih na vestnost, točnost, delavnost, prizadevnost, tako da bi postali po končanem šolanju čim boljši delavci. Učenci so se zdravi in nasmejani vrnili v šolske klopi in napisali tudi svoje vtise.

Prepričani smo, da delovna praksa pripelje učenca do veliko življenjskih spoznanj in vpliva na pozitivni razvoj

osebnosti. Zato želimo, da bi ta način dela še poglobljali. Za opravljeno delo pa vsem najlepša hvala.

V tem šolskem letu so učenci opravljali delovno prakso pri obrtnikih: Šteferlu, Borišku, Mantlu in Jovanoviču ter v delovnih organizacijah Modna konfekcija Jevnica in Lesna industrija Litija - Zagorica.

Vsem sodelujočim hvala za razumevanje in pomoč.

Učenci in učiteljice
Enote s prilagojenim programom

PRIPIS: Svoje vtise o delovni praksi so nam poslali Boštjan, Melita, Roman, Blaž, Radmila, Janez, Miha, Špela in Tončka. Žal nam je, da jih zaradi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti.

Kultura

Rondo v Belgiji

Še ena zmaga je naša! Zmaga mlade koreografinje, plesalcev, staršev, krajanov Jevnice in vse litijske občine.

Tudi tokrat smo potrdili znano reklo: V slogi je moč. Srčno upamo, da bo še velikokrat tako.

Tako smo zapisali lani, ob vrnitvi z Nizozemske. Tudi letos so dekleta potrdila svojo pripravljenost.

V Hasseltu v Belgiji so ubranile naslov evropskih prvakinj v showdancu – v kategoriji 12–14 let; do 12 članov – artistska skupina. Kar za 0,9 točke so imele prednosti pred drugouvrščenimi Avstrijkami. Poleg tega so s Fantomom, v kategoriji do 11 let, osvojile peto mesto, v dvojicah do 11 let pa sedmo.

Pa naj začnem v naši Jevnici, od koder smo se v četrtek, 11. 4. 1991 popoldan z avtobusom odpravili na pot. Pred nami je bila dolga in naporna vožnja, dolga polnih 20 ur.

Naše prve misli so bile usmerjene na Nizozemsko, v Nijmegen. Nestrpno smo čakali snidenaja z našimi prijatelji – z družino Brugman. Sprejeli so nas res pristržno, odstopili so nam vse prostore v hiši in poskrbeli za našo prehrano. Pa nas ni bilo malo.

Razpoloženje je bilo tako prijeno, da smo kar pozabili, da nas naslednji dan čaka naporna preizkušnja in smo pozno v noč posedali na vrtu gostiteljev.

V soboto smo se odpeljali do Hasselta v Belgiji, kjer je bilo tekmovanje. Poiskali smo primeren prostor za garderobo, pripravili smo se, ure in ure čakali na nastop in na odločitve sodnikov.

Ves protokol je bil končan pozno ponoči.

Sledila je noč v Belgiji. Z iskanjem hotela tudi tu nismo imeli problemov, saj so za vse poskrbeli

sorodniki naših plesalk – Jone in Jasmine.

V nedeljo smo bili prosti. Izkoristili smo lepo vreme in prednosti potovanja z avtobusom ter si ogledali Bruselj. Tu smo se tudi poslovili od vseh naših prijateljev z obljubo, da se kmalu zopet vidimo – tokrat v Sloveniji.

V večernih urah smo zapustili Belgijo in se prek Nemčije odpeljali proti domovini. Vmes smo se za kratek čas ustavili v Münchnu. Domov smo se vrnili v ponedeljek, pozno zvečer.

Naših doživljajev pa tu še ni bilo konec, saj nam je KUD Jevnica v petek, 19. 4. 1991, v Zadržnem domu pripravilo pravačati sprejem, na katerem ni manjkala niti torta.

Dekletom so čestitali in jih pozdravili sponzorji, svojci, mladi »RONDOJČKI«, prijatelji, krajanji...

Veliko čestitk in želja je bilo izrečenih. Zdi se mi prav, da omenim doma izdelano pristrčno voščilnico gospe Smolejeve. Ob njej je Nataša žarela od sreče. Bila je kot otrok, ki še verjame v pravljice.

»Poglej«, mi je rekla, »saj te gospe niti ne poznam!« Res je, takrat je Nataša prvič slišala za njo; verjetno si v množici obrazov njenega niti ni dobro vtisnila v spomin, zagotovo pa jo je sprejela med svoje skrite prijateljice in zaupnike.

V svoji kratki, a uspešni karieri, je žal srečevala tudi drugačne ljudi. Zato ji vsaka iskreno ponujena roka zelo veliko pomeni.

Iskreno se zahvaljujemo tudi Skupščini občine Litija in Krajevni skupnosti Jevnica za vso podporo in pomoč.

Mnogi se sprašujejo, kako je RONDO dosegel takšne uspehe? Je to znanje? Sreča? Naključje?

Prav nič težko ni modrovati ob kavi ali ob vrčku piva. Le kdor se ukvarja s tem, ve, da je za vsako točko potrebno veliko časa in trdega dela.

Kaj bo z RONDOJEM naprej?

Nikoli si nismo zastavljali visokotelečnih ciljev. Stremeli smo le za dobrim počutjem vseh naših otrok. Uspehi so prišli z delom.

Kakorkoli že: dosegli smo lepe uspehe, mnogo smo prepotovali, marsikaj smo doživeli.

Ljudje kot pokali so nam prijateljske niti. Slava zbledi, most prijateljstva ostane.

Radi gremo po svetu, toda vedno znova ugotavljamo, da nam je najlepše doma, kjer nam vedno stojijo ob strani. Ta naklonjenost se je najbolj zgovorno pokazala ob našem povratku ob nabito polni dvorani.

Hvala vsem!

Boža Šarbec

Republiška pevska revija

Dne 12. 4. 1991 je bila v Ljubljani republiška pevska revija otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju.

Revije se je udeležil tudi naš mali, sedemnajst članski zborček z enote s prilagojenim programom. Z orfoinstrumenti so zaigrali pesmico »Čuk se je oženil« ter jo popestril z lutkama čuka in sove.

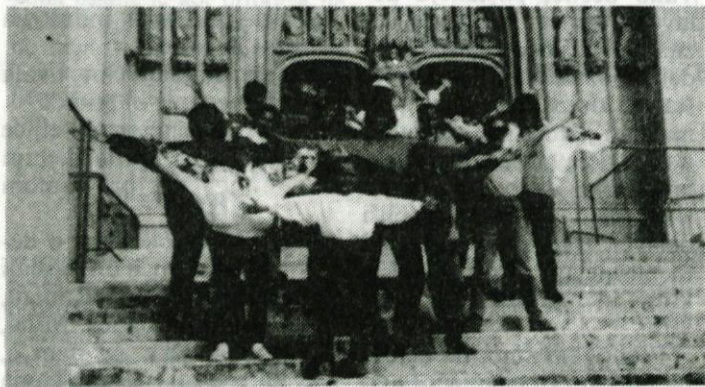
Zapeli so pesmico »Potovanje« in jo demonstrirali z računom, muco in nagajivo Nino. Učenci so bili izredno pristrčni, sproščeni in razigrani, zato so vzbudili veliko navdušenje med gledalci. To je lep dokaz, da tudi naši otroci dosežejo uspehe, čeprav je zanje potrebno veliko več truda in napora.

Revijo je vodil gospod Matjaž Tanko in zborček predstavil z našim spremnim besedilom:

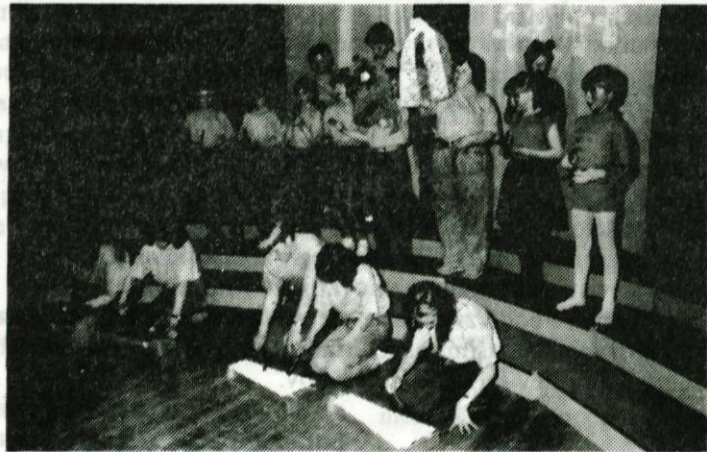
*Iz središča slovenskega mi smo doma,
v Litiji prav dobro vsak nas pozna.
Kot miške v veliki soli smo mi,
a ker smo veseli, nas to ne skrbi.
Zapojemo radi tako kakor vi,
zato poslušajte, držite pesti!*

Uspeha so bili najbolj veseli učenci in mentorica, vsi pa smo ponosni, ker smo ugotovili, da znamo še nekaj več.

Neli Škrbec

Takole razpoložena je celotna plesna ekipa pozirala fotografu pred katedralo v Bruslju.

40 let petja Toneta Kozlevčarja v Slovenskem in Ribniškem oktetu

Osrednji dogodek tega častitljivega jubileja pevca Toneta Kozlevčarja se je zgodil 26. v malem travnu v Opatovi kapeli cistercijskega samostana v Stični. K pevskemu večeru je slavljencec, poleg Ribniškega okteta, v katerem prepeva, povabil še Moški pevski zbor Stična, s katerim je bil, kot domačin, vedno povezan in prijateljski, zatem Litijski oktet in starosto med slovenskimi okteti Oktet bratov Pirnat, ki v svoji enkratni družinski postavitvi ubrano prepeva že vrsto desetletij. Pevski večer pa je s svojim gromeče prodornim glasom zapolnjeval dramski igralec Boris Kralj skozi verze Prešernove Zdravljice in drugih tekstov in tako prešerno nagovarjal slavljence in nabitno polno kapelo poslušalstva (mnogim dovolj gneče ni bilo dano vstopiti – vztrajali so na stopnišču pred kapelo).

Čeprav smo se pevci Litijskega okteta s Tonetom Kozlevčarjem v zadnjem letu tudi osebno spoznali, smo bili njegovega povabila še posebno veseli in če bi ne tajil iskrenosti, čutili smo se počaščene, da lahko sodelujemo ob tako eminentni družini, kot je Ribniški oktet.

Za začetek morda le nekaj besed o samostanu. Stiški samostan je začel nastajati leta 1132, to je le dobrih trideset let po nastanku cistercijskega reda (1098), kot je moč prebrati iz Vodnika po Stiškem samostanu avtorja Marijana Zadnikarja in se je, skozi stoletja vzponov in

padcev, ohranil do današnjih dni in predstavlja danes prostoran in umno urejen stavbni kompleks, ki služi duhovnemu poslanstvu stiških menihov, hkrati pa se v zadnjem času razvija v svojevrstno duhovno in kulturno središče tega dela Slovenije.

Opatova kapela je, poleg refektorija in knjižnice, osrednja zgradba južne stene samostana. Dokončana je bila v poznem baroku v času opata Tauffererja (1764–1784). Do nje vodi bogato dvojno baročno stopnišče, ki je bilo za tiste čase modno tudi po gradovih in plemiških palačah. O sami dvorani pa pravi Zadnikar v Vodniku tudi: »Temu poznemu času ustrezajo bogati venčni zidci, lahkotne štukature in z značilnimi motivi tega časa okrašena intarzirana vrata. Slavnostna dvorana tako izraža vso lahkotnost in igrivost poznobaročnega časa, ki mu lahkotne barne jemljejo sleherno življenjsko težo, kot bi bilo življenje ena sama razigrana pesem.«

In prav tako, kot umetnostni zgodovinar doživlja ta prostor kot pesem, se je tudi naša pesem, izpeta in izrečena, kot beseda, ki meso postane, vključevala enkrat igrivo in lahkotno, kot pač znajo biti slovenski napevi, drugič spet seriozno in spoštljivo, kot to terjata posvečen prostor.

Kulturni večer je bil nedeljeno deljen v dva dela. V prvem delu smo nastopali gostje več-

ra, vsak s tremi pesmimi in Boris Kralj z vmesnimi recitali. Naš oktet se je predstavil z dvo-kvartetno renesančno Tomasa Ludovica da Vittorie Impropria, s črnsko duhovno W. Sticklea Sometimes I feel like a motherless child v lastni priredbi in s ponarodelo Večernico Slomšek – Bichler – E. Adamiča v priredbi Janka Slimška.

V drugem delu pa je Ribniški oktet s svojim slavljencem Tonetom Kozlevčarjem izvedel polovični koncert pesmi od renesančnega Gallusa do narodnih in umetnih skladb domačih in tujih avtorjev. Seveda pa Ribniški oktet ne bi bil Ribniški oktet in Tone Kozlevčar ne Tone Kozlevčar, če ne bi, po že dodani pesmi in bučnem aplavdiranju, zapel(i) še Ribniške, ki jo je avditorij dobesedno zahtevaje izploskal. Ta pesem, ki jo je Tone Kozlevčar zapel prek dvatisočkrat, tako s Slovenskim oktetom kot z Ribniškim oktetom, ga je postavila med nepozabene na piedestal pevcev slovenske narodne pesmi. V to pesem je vtikal ves glasovni talent in prepotrebno dušo, ki jo premore le iskren narodnjak. In Ribniška je postala Kozlevčarjeva.

Nasploh je bila življenjska pot Toneta Kozlevčarja prežeta s petjem in ljubeznijo do slovenske pesmi. Brošura Ribniškega okteta o njem pravi: »Tone Kozlevčar je bil član Slovenskega okteta in njegov organizator od začetka njegovega

delovanja. Solo petje je študiral v Ljubljani. Bil je član pevskega zbora RTV Ljubljana, Slovenske filharmonije in Partizanskega pevskega zbora. Bil je pobudnik in organizator Tabora pevskih zborov v Šentvidu pri Stični in Srečanja oktetov v Šentjerneju. Bil je idejni pobudnik in soorganizator Srečanj pihalnih godb v Artičah. Vse tri prireditve so še vedno med največjimi vsakoletnimi množičnimi kulturnimi manifestacijami v Sloveniji. Ob tisoči izvedbi njegove interpretacije pesmi Ribniška, ga je občina Ribnica sprejela za častnega občana.

Ob tem visokem jubileju je Tone Kozlevčar prejel odličje sv. Bernarda, ustanovitelja cistercijskega reda, ki mu gaje izročil opat dr. Anton Nadrah, sprejel pa je tudi čestitke in darila mnogih, ki so mu klicali – na mnoga leta. Srečanje pevcev in povabljenec se je nato nadaljevalo v refektoriju – samostanski obednici – kjer smo, ob izbranih jedeh iz samostanske kuhinje, zapeli še prenekatero pesem.

P.S. 1. Zapis je bil morda malček oseben, a nade mi – opravičljiv.

P.S. 2. Vtis mi je naredila simpatična odprtost samostana – veljalo bi ga posnemati tudi v naših logih.

Šmartin, 16. v. travna 1991
Anton Sinigoj

Tone Kozlevčar

Novosti na Levstikovem pohodu

(rb) Pohod po Levstikovi poti od Litije do Čateža, letos že peti po vrsti, bo najverjetneje doživel nekatere spremembe. Njegova popularnost in vse množičnejša udeležba na pohodu povzročata organizatorju nekaj težav, zato ga nameravajo razdeliti v dva dela. Pohod naj bi se letos pričel že v petek, 8. novembra, ko naj bi se po poti podali predvsem šolarji iz vseh krajev, naslednji dan, 9. novembra pa bo pohod za vse ostale.

Tako množična udeležba kot je bila lani, po neuradnih podatkih iz časopisov jih je bilo okrog 6.000, je povzročala manjše težave pri prevozi udeležencev, zato bodo na letošnjem pohodu ti prevozi organizirani nekoliko drugače. Avtobusi bodo s Čateža začeli voziti prav tako ob 13. uri, in sicer v smeri nazaj proti Litiji in naprej do Velike Loke. Novost bo predvsem ta, da bo moral vsak udeleženec vozovnico kupiti že v Litiji ob prijavi ali ob predprijavi po pošti, vsaka vozovnica pa bo opremljena s

časom odhoda avtobusa s Čateža. Prijave za pohod bodo začeli zbirati 1. septembra.

Udeleženci praviloma ne bodo mogli izbirati, kam bi se odpeljali, saj bo že organizator ob prijavi določil ali se bo nekdo peljal v Litijo ali na Veliko Loko. Udeležence pohoda z Gorenjske, Notranjske, Primorske, Dolenjske, Italije in ljubljanskega območja bodo vozili na železniško postajo na Veliko Loko, udeležence iz Zasavja, Štajerske, Prekmurja, Hrvaške in Avstrije pa nazaj na železniško postajo v Litijo.

Pomembno je, da bo vozovnica veljala za avtobus s točno določenim časom odhoda. Kdor bo na avtobus zamudil, vozovnice ne bo mogel več uporabiti na drugem. Jubilejni pohod bo tudi vsebinsko vsekakor pestrejši, o podrobnostih pa boste pravčasno obveščeni iz našega časopisa kakor tudi iz dnevnih sredstev obveščanja.

Predstavitev literarne revije Rast

Že v februarju, točneje 21. februarja, je bila v Matični knjižnici Litija predstavitev literarne revije Rast, ki so jo organizirali: ZKO Litija, Dolenjska založba, predstavniki revije in MK Litija.

Gostje iz založbe in revije so bili: Franc Šali (glavni urednik DZ), Janko Saje (odgovorni urednik DZ), Nataša Petrov (odgovorna urednica revije RAST), Ivan Gregorič (urednik literarnih strani Rast) in Zdravko Petrič (ekspeditor revije).

Revija Rast je začela izhajati leta 1990. Je revija za literaturo, kulturo in družbena vprašanja. Ob njenem spočetju je bil dosežen dogovor, naj bi revija svoje kulturno poslanstvo potrjevala na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju ter v kočevskem, ribniškem, grosupeljskem in litij-skem območju, torej v predelu Slovenije, ki še ni imel svoje literarne revije. Ideja za revijo RAST je nastala iz vrst ustvarjalcev Samorastniške besede v Trebnjem in je njena naslednica. Letno bodo izšle štiri številke.

Kakšna je revija in kdo lahko prispeva gradivo zanjo? Ustanovitelji želijo, da je revija odprta za vsa ustvarjalna in strokovna področja, sodelavci pa naj bi bili prvenstveno iz prej naštetih področij, čeprav tudi za druge dele Slovenije ni zaprta. Rast pa naj bi prinašala tudi kritične zapise in humanistično-satirične prispevke. Temeljno načelo pa bo tudi skrb za kvaliteto prispevkov.

Revijo sofinancira torej 11 občin. Izhaja v nakladi 1000 izvodov. Najmanj naročnikov in prispevkov pa je prav iz litijske občine, zato vabimo vse, ki jim gre pisanje od rok in želijo svoje prispevke objaviti, da jih pošljejo na njen naslov v Dolenjsko založbo. Posamezne številke pa si lahko ogledate v čitalnici litijske knjižnice in si jih tudi izposodite domov. Naročila za nakup revije tudi lahko oddate v knjižnici.

Pri branju »nove literarne revije« vam želimo veliko užitek, saj jo je vredno prebrati.

Joža Konjar

Področno srečanje folklornih skupin

V soboto, 11. maja, je bilo v Grosupljem srečanje folklornih skupin Posavja in Dolenjske, ki se ga je udeležila tudi naša folklorna skupina Javorje. Zbralo se je šest odraslih skupin (Oton Župančič – Artiče, Svoboda – Senovo, Račna – Grosuplje, Kres – Novo mesto, Duplo – Pišcece in Javorje – Šmartno pri Litiji), ena mladinska (Artiče) in dve otroški skupini (Novo mesto, Semič).

Srečanju so prisostvovali strokovnjaki s področja folklorizma, ki so po programu ocenili vse nastopajoče skupine. Najbolj so pohvalili obe otroški skupini, pa tudi Javorčani smo se dobro odrezali, saj smo presenetili mnoge strokovnjake. Predstavili smo se s spletom štajerskih plesov. Čestitke so bile namenjene predvsem dekletom, ki so zapele štiriglasno pesem Šla bom na goro visoko.

Ker obiskovalcev ni bilo veliko, smo si prireditev lahko ogledali tudi vsi nastopajoči in s tem primerjali kakovostno raven svoje skupine z drugimi.

Naslednje leto bo gostitelj srečanja FS Javorje. Ob tej priložnosti pa bi se radi predstavili v svoji noši in s svojimi izbirnimi šmarskimi plesnimi običaji.

Mojca Slapničar

NOVICE IZ KNJIŽNICE

SPET VEČJA IZPOSOJA

Podatki o delu v štirih mesecih letošnjega leta so pokazali, da sta se obisk in izposoja v litijski knjižnici spet povečala. Knjižnico je obiskalo že 9.420 uporabnikov in si izposodilo 22.661 knjig, revij, kaset in videokaset. To je za 20 % več, kot je bila lanska povprečna mesečna izposoja.

NOVOSTI NA KNJIŽNIH POLICAH

Do sedaj so nove knjige prihajale v knjižnico tekoče. Kako bo v bodoče pa še ne vemo, saj je sredstev za nakup novosti zaenkrat zmanjkalo. Republiški komite za kulturo, ki sofinancira nakup knjig, nam je do sedaj nakazal le eno akontacijo; občinska sredstva pa so sorazmerno majhna (21.000 mesečno), kar pa ob letošnji izredni podražitvi knjig ne pomeni veliko.

V štirih mesecih pa smo kupili 880 knjig, 150 originalnih videokaset, 100 kaset z otroškimi pravljicami in pesmicami, in 90 kaset za učenje tujih jezikov. Skupno število novosti je 1.220 izvodov.

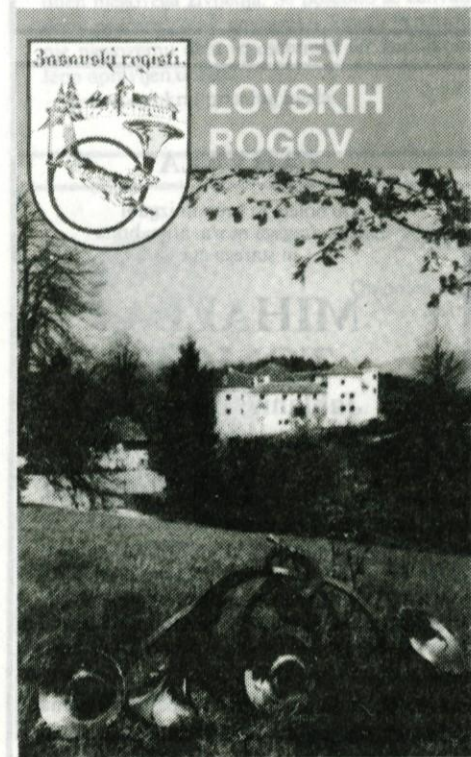
»Odmev lovskih rogov« – prva kaset z glasbo lovskih rogov

»ZASAVSKI ROGISTI« iz Litije delujejo že od 1974. leta. Kmalu so osvojili ves slovenski prostor in naše zamejstvo v Avstriji in Italiji. Njihovo poslanstvo s skoraj 700 nastopi tudi po delu Hrvaške je predvsem kulturno. Dobršen del njihovih nastopov ni več v izključno lovskem okolju, zato s svojo dejavnostjo, izrednim zanesenjaštvom in samoodrekanjem, s spevno melodijo lovskih rogov, v veliki meri pomagajo pri srpeminjanju med mnogimi Slovenci takó trdno zakoreninjene miselnosti, da je lov zgolj ubijanje.

Nastopajo na radiu v Sloveniji, Zagrebu, na Reki, na TV in na mnogih zelo pomembnih in odmevnih lovskih in nelovskih prireditvah. Njihova »Lovska maša« je bila kar nekajkrat omenjana in predvajana tudi v TV oddaji ALPE-ADRIA, torej jo je videla praktično vsa Evropa. Nikoli ne odrečejo sodelovanja, če ni to zaradi različnih zaposlitev res nemogoče. So pravi ambasadorji utrjevanja in širjenja lovske in kulturne etike. Zato v Sloveniji skoraj ni pogreba umrlega lovca brez zadnjega pozdrava s poslednjo zeleno vejico ob melodiji žalostinke lovskih rogov.

Ob vsem lastnem delu, tako v šolah, poklicih ali pa pri ljubiteljskem delu pri »Zasavskih rogistih« so vedno pripravljene pomagati pri ustanavljanju novih skupin rogistov. Skoraj vsem skupinam v Sloveniji so bili mentorji, posojajo jim rogove, dajejo notni material in jim pomagajo z nasveti.

Celo na nastopih so jim pomagali igrati, če so izgubili voljo ali jih je preveč dajala trena.

S svojimi melodijami obujajo kulturno zavest lovcev in pestrijo slovensko glasbeno zvrst. Njihovi zvoki so del kulturnega življenja. Tudi v središču Slovenije, v zibelki slovenskega narodopisja, na Valvasorjevem gradu Bogenšperk skoraj ni pomembnega dogajanja brez njihove prisotnosti. Mnogi gostje z vsega sveta so z različnih prireditvev na tem gradu odšli z lepimi spomini prav zaradi svečanih zvokov rogov in fanfar »Zasavskih rogistov«.

Brez »Zasavskih rogistov« z vodjem Danetom Namestnikom lovski rog v Sloveniji še zdaleč ne bi imel mesta, kot ga ima danes. Njihova bogata kronika v mnogih debelih knjigah je enkratni dokument, ki ga želi kot kulturni pomnik shraniti ARHIV R Slovenije.

Krona njihovega dela je prva kasetna pri nas sploh z izključno njihovo glasbo. »Odmev lovskih rogov« so posneli sami »Zasavski rogisti«, brez vsake »stranske« pomoči. Izšla je maja 1991 s pomočjo pokrovitelja (zasebno podjetje LIGRA d.o.o.) in z razumevanjem vseh lovcev ZLD Zasavje, ki jim gmotno najbolj pomagajo.

ISKRICE ŽIVLJENJA

Skoraj vsak kraj ima kakšnega posebnega, kakšno legendo. Na Dolah je eden izmed njih prav gotovo Ignac Kotar, ki je vse svoje življenje zlagal pesmi, jih zapisoval in želel, da bi se ohranile zanamcem. Pesmi, plod nekega življenja, podoba časa, impresija občutka, brez namena postati veliko umetniško delo.

Člani Kulturno umetniškega društva Venčeslav Taufer Dole so v soboto, aprila 1991 priredili v prijetni večnamenski dvorani nove osnovne šole na Dolah literarni večer z naslovom Iskrice življenja.

Isti naslov nosi tudi pesniška zbirka 96-letnika domačina Ignacija Kotarja, ki jo je društvo izdalo. Z izdajo te zbirke so Dolčani delno uresničili Kotarjevo življenjsko željo, da bi svoje v verzih opisane kraje in dogodke videl napisane. Žal ni dočkal tudi predstavitve te zanimive zbirke.

Ignacij Kotar je bil skozi vse svoje življenje zelo delaven. Preživel je obe svetovni vojni, prvo na Soški fronti, drugo v zaporu v Begunjah. Po vojni je poleg obnove opustošene domačije opravljal še delo v občini na Dolah kot popisovalec vojne škode, tajnik obnovitvene zadruge, referent za socialne posle, zavarovalni zastopnik in upravnik pošte.

Kaseto so »Zasavski rogisti« posneli že maja in junija lansko leto, vendar je do izdaje minilo toliko časa predvsem zaradi prevelikih stroškov, ki jih sami niso zmogli. Glasbe na kaseti je namreč kar za dobrih 35 minut.

Na prvi strani so po treh mednarodnih in že ponarodelih melodijah izvedene štiri- in petglasne skladbe slovenskih avtorjev, ki so vsi brezplačno dovolili snemanje. Izvedba skladb na drugi strani ima predvsem namen spodbujati zanimanje za igranje na lovski rog. Eno- in dvoglasne melodije so lahko tudi učilo za igranje po posluhu, saj mnogo (igranja na lovski rog željnih) lovcev not ne pozna. Večino teh melodij je napisal že pokojni Anton Swozilek, ki je med drugim pisal tudi za Celovško kapelo. Tudi »Lovska maša«, ki je z vsemi osmimi stavki posneta na koncu kasete, je njegova. Z njo želé »Zasavski rogisti« opozoriti na kulturni odnos do vsakega življenja v naravi, ki je bil od nekdanj vezan na več ali manj religiozno zavest.

Predstavitve kasete bo v soboto, 29. 6. 1991 na gradu Bogenšperk.

Tudi njegovo delo na kulturnem področju ni zanemarljivo. Bil je ustanovni član Prosvetnega društva Dole, sodeloval je v zboru, godbi, igralski sekciji, kar 77 let je bil cerkveni pevec, dopisnik ameriškega tednika Prosveta v Clevelandu, redni dopisnik Dela, Prodajni zastopnik Prešernove družbe ter tedaj izhajajočih časopisov in revij. Ob vsem tem delu, ki je bilo (na Dolah in okolici) zelo cenjeno, je dobro spoznal ljudi in zaselke daleč naokoli Dol od Svibna preko Polšnika vse do Tihaboja. In vse te kraje in marsikatero zanimive dogodke je opisal v svojih pesmih.

Literarni večer, ki so ga pripravili člani KUD Venčeslav Taufer Dole, je vodila Jožica Vrtačnik, ki je tudi napisala uvodno besedo k zbirki in jo uredila.

V kulturnem programu so sodelovali domači recitatorji, glasbenika Andreja Božič na violini in Dušan Kotar s citrami, kot gostje pa so smelo zapeli pevci moškega zbora KUD Polšnik.

Drobno knjižico z naslovom Iskrice življenja velja prijeti v roke, si vzeti čas in jo prebrati. V njej je prikazana podoba nekega časa, nam ljubih krajev in preprostih ljudi. Do nje pa je moč priti na Dolah in v Gabrovki na pošti, kmalu pa tudi v litijski knjigarni in v Matični knjižnici.

R. M.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta,
starega očeta in tasta

STANETA ROŽMANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem za darovano cvetje, sveče in številno spremstvo na njegovi zadnji poti.

Hvala tudi pogrebčem Lesne industrije ter gospodu župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoci: žena Mimi, sin Branko in hčerka Zdenka z družino

V SPOMIN

12. 6. 1991 bo minilo dolgih pet in žalostnih let, odkar si odšel od nas dragi mož in oče

LEON BIZJAK

*Ne jokajte na mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite.*

Nepopisna je naša bolečina ob spoznanju, da te ni več med nami. Vedno boš ostal v naših srcih.

Ponoviče, maj 1991

Vsi tvoji

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi drage mame,
babice, sestre in tete

ZORE ZAGORC iz Črnega potoka

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, darovano cvetje ter za številno spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala gospodu Jesenšku za izrečene poslovilne besede, šmarnskim pevcem za zapete žalostinke in gospodu Namestniku za odigrane pesmi.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Vsi njeni

V SPOMIN

STANETU ZAGORCU- ZAGIJU Črni potok

Minilo je že nekaj let, odkar te ni več med nami, a vendar spomin nate in na tvoj prešeren nasmeh še vedno živi z nami, čeprav mama tvoje smrti ni nikdar prebolela, saj sta tudi njo žalost in bolezen pahnili v prerano smrt.

Vsem, ki se ga spominjate in obiščete njegov grob se iskreno zahvaljujemo.

Vsi njegovi

*Ljubila si zemljo,
ljubila si dom,
zdaj pa brez tebe
je prazen naš dom.*

ZAHVALA

Ob izgubi naše dobre mame,
stare mame in prababice

MARIJE JUVAN roj. Škrabanja, s Slivne pri Vačah

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za darovano cvetje in sveče ter izrečeno sožalje.

Hvala vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti. Posebna hvala gospodu župniku za lepo opravljen obred, govorniku Osolniku in pevcem z Vač za zapete žalostinke.

Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njeni

*In nekoč spomladi bom umrl,
Ti preklela svet boš in boga,
morda za v slovo še stisneš mi roko,
in med nama vse končano bo.*

*Kaj češ, draga, takšno je življenje,
smrt konča vse dobro in vse zlo,
potlej ni nič več, ne pekla, ne nebes,
ta svet pekel je in košček raja vmes!*

ZAHVALA

Ob prerani smrti

ALEKSA ŽELEZNIKA roj. 19. 7. 1929

se v imenu svojih otrok, snahe in sebe, ki nas je Aleks sprejel z vso ljubeznijo, zahvaljujem za ustna in pisna sožalja, darovano cvetje in nesebično pomoč svojih sodelavcev.

Slavi

*Skrb, delo in trpljenje
ivoje je bilo življenje,
ljubil si zemljo in dom,
zdaj pa brez tebe
je prazen naš dom.*

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi
našega dragega moža, atija, brata
in starega ata

MIHAELA TOMCA Jablaniške Laze 2 Šmartno pri Litiji

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za darovano cvetje, sveče ter izrečeno sožalje.

Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala IUUV Šmartno za pomoč, Mesariji in prekajevalnici Šmartno, zdravnikom ZD Litija, gospodu župniku za obred, govorniku Tonetu Zavrlu za iskrene poslovilne besede ob odprtem grobu ter pevcem za zapete žalostinke.

Še enkrat vsem iskrena hvala!

Vsi njegovi: žena Malči, sin Miran, hčerka Ljuba z družinama in hčerka Mihela ter sestre Ani, Angela in ostalo sorodstvo

Naenkrat so prenehale goreti
sonce in zvezde in vse luči sveta
(B. Vodušek)

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta,
starega očeta, brata, strica in tasta

FRANCA KOŽAMELJA Borca Gubčeve brigade, nosilca partizanske spomenice 1941

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancom, ki ste darovali cvetje in sveče in nam izrazili ustno in pisno sožalje. Posebna hvala Gasilskemu društvu Gabrovka, pevcem iz Gabrovke in govornikom Mirku Vrtačniku, Stanetu Mikliču in Stanetu Hribarju za lepe poslovilne besede.

Hvala vsem, ki ste sočustvovali z nami in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 92. letu nas je zapustil dragi

IVAN PRAŠNIKAR po domače Hočevarjev Johan iz Sp. Hotiča

Ob njegovi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem zdravnikom, sestram in drugemu strežnemu osebju, ki so mu pomagali v zadnjih težkih dneh njegovega življenja. Še posebno se zahvaljujemo najbližjim sosedom, pevcem z Vač, govorniku Tinetu Penčurju, ki je izrekel spoštovanje njegovemu delu in osebnosti ter župnikoma iz Hotiča in Vač za lepo opravljen obred.

Vsem še enkrat prisrčna hvala.

Sušnikovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše mame,
sestre in tete

ANE SKUBIC iz Volčje jame

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancom za darovano cvetje in sveče, izraze sožalja in številno spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala osebju Zdravstvenega doma Litija, zlasti dr. Koprivi in patronažnim sestram za večletno lažanje bolečin.

Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za lepo opravljen obred, šmarnskim pevcem za zapete žalostinke in trobentaču za zaigrano Tišino.

Vsem še enkrat hvala!

Vsi njeni

V SPOMIN

Francu Kožamelju

18. aprila smo se na gabrovškem pokopališču poslovili od znanega krajana, prvoborca Franca Kožamelja.

Na zadnji poti so ga spremili številni krajani, prijatelji, soborci, ki so mu s tem izrazili svoje spoštovanje in zahvalo za vse, kar je storil za domači kraj.

Markanten človek je bil Franc Kožamelj. Kljub hudi invalidnosti je ohranil vso pokončnost in čvrstost svojega značaja, razdajal svoje plemenito srce, ki ni nikoli odreklo.

Še kot mlad kmečki fant je spoznaval krivice tedanje družbe, se zavedal izkoriščanja in bede, v katero jih je pehala takratna oblast. V njem se je krepilo prepričanje, da je treba te krivične odnose spremeniti.

Mineva petdeset let od tistega usodnega dne, ko je okupator zasedel našo deželo. Mladi Franc takrat niti za trenutek ni okleval. Vedel je, kaj mu je storiti, vedel je, kje je njegovo mesto. Med prvimi se je vključil v Osobodilno fronto. Z večjo skupino fantov iz Gabrovke in okolice je 25. aprila 1942. leta odšel v partizane. Ta dan si je KS Gabrovka izbrala za svoj krajevni praznik.

Najprej se je vključil v Zapadno dolenski odred, kjer je ostal do 1943. leta. Potem se je vključil v borbene enote Gubčeve brigade in se kot artilerist boril do konca vojne.

V boju mu ni bilo prizanešeno, dvakrat je bil težko ranjen, kar je povzročilo trajno invalidnost. Ta mu je onemogočila, da bi se povsem normalno vključil v življenje. Toda kljub temu se je z vso vnemo vključil v obnovo porušene domovine, načrtoval delovne akcije za napredek svojega kraja in ostal aktiven vse do zadnjih dni svojega življenja.

Kako pozorno je spremljal zadnje leto in pol vse spremembe, ki se dogajajo pri nas, jih tudi kritično ocenjeval, še posebej zahteve posameznikov, ki bi radi popravljali zgodovino. Vedno je zagovarjal stališče, da mora biti zgodovina pisana objektivno in resnično, brez omalovaževanja narodnoosvobodilnega boja, da bodo mlajši rodovi znali pravilno ceniti to obdobje.

Franc Kožamelj pa ni bil samo predan družbenopolitični delavec, bil je tudi dober mož in skrbni oče. Z ženo sta vzgojila tri otroke, jim omogočila, da so si pridobili poklice, ti pa so mu njegovo ljubezen in skrb s hvaležnostjo vračali. Še posebno skrb in pozornost mu je vsa ta leta izkazovala njegova žena, življenjska sopotnica.

Ob poslednjem slovesu so se mu govorniki v imenu vseh krajanov, soborcev in prijateljev zahvalili za vse, kar je storil za KS Gabrovka.

Zdaj počiva v domači zemlji, ki jo je ljubil in ji ostal zvest vse do smrti. Slava njegovemu spominu!

Stane Miklič

Rojstva, poroke, smrti

V mesecu marcu 1991 so se na območju občine Litija rodili 4 dečki in 3 deklice.

Na gradu Bogenšperk se je poročilo 10 parov, med njimi:

Mikolič Slavko, elektrotehnik iz Zagorja ob Savi in Mihevc Nives, prodajalka iz Zagorja ob Savi; Vidrih Marjan, delavec iz Trbovelj in Kotar Darja, ekonomski tehnik iz Trbovelj; Polc Vinko, elektromehanik iz Rov in Cesar Barbka, delavka iz Kisovca; Kavšek Samo, delavni terapevt iz Mrzlega polja in Haler Barbara, študentka iz Domžal; Hribovšek Ivo, strugar iz Trbovelj in Benko Manja, geodetski tehnik iz Trbovelj; Vrhovec Janez, komercialni tehnik iz Ljubljane in Pikula Desimirka, turistični delavec iz Ljubljane; Zakrajšek Tibor, študent iz Kamnika in Vrhovnik Andrejka, komercialni tehnik iz Kamnika.

Umrli v mesecu marcu:

Kotar Ignac, 97 let, z Dol pri Litiji; Koleša Jožefa, 77 let, iz Velike Kostrevnice; Škrabanja Magdalena, 86 let, iz Kresnic; Skubic Ana, 71 let, iz Šmartna pri Litiji; Dolinar Marija, 84 let, z Vač; Štancar Franc, 85 let, iz Tenetiš; Izlakar Antonija, 88 let, iz Zgornje Jablanice; Jokan Ivan, 73 let, iz Litije; Kaplan Daniela, 67 let, iz Litije; Cerar Alojzija, 81 let, iz Verneka; Končina Frančiška, 79 let, iz Velike Štange; Kaplja Marija, 45 let, iz Litije; Gonišek Alojzija, 84 let, iz Stare Gore; Obolnar Marija, 95 let, z Riharjevca; Brankovič Ana, 45 let, iz Tep; Pregrad Ivan, 56 let, s Save; Trelec Viktor, 45 let, s Polšnika; Bratun Marija, 70 let, iz Golišč; Ritter Fritz Walter, 49 let, iz Litije; Juvan Marija, 84 let, s Slivne

V mesecu aprilu 1991 se je na območju občine Litija rodilo 7 dečkov in 5 deklic.

Na gradu Bogenšperk se je poročilo 35 parov, med njimi:

Zupančič Tone, strojevodja iz Hrastovega dola in Vrhovec Brigita, prometnotransportni tehnik iz Sel pri V. gori; Japelj Viktor, strojni tehnik iz Ljubljane in Mertik Helena, dipl. ing. kemije iz Ljubljane; Meglič Peter, kamnosek iz Mokronoga in Hočevar Mirjam, socialna delavka iz Mokronoga; Koporec Marjan, ključavničar iz Zagorja ob Savi in Svenšek Dragica, konfekcionarka iz Zagorja ob Savi; Novak Marjan, orodjar iz Mekinj in Kerin Barbara, računovodkinja iz Kamnika; Kozorog Boris, prometni tehnik iz Vrhovega in Brečko Aleksandra, PTT tehnik iz Prapretnega; Kürbus Toni, lesarski tehnik iz Kamnika in Zore Sandra, študentka iz Kamnika; Božič Viljem, ing. elektrotehnik iz Novega mesta in Zupančič Damjana, dipl. ing. farmacije iz Trebnjega; Razboršek Andrej, referent nabave iz Zagorja ob Savi in Razboršek Darja, prodajalka iz Zagorja ob Savi; Goršek Jože, kurir iz Litije in Kos Irena, geodet iz Kresnic; Golčar Janko, mehanik iz Kisovca in Lasič Iva, tekst. konfekcionarka iz Zagorja ob Savi; Bajda Marjan, orodjar iz Podkuma in Levec Mojca, šivilja iz Skledrovca; Šesek Matjaž, mizar iz Ljubljane in Josič Polona, gospodinja iz Mengša; Horvat Urban, komercialni tehnik iz Ljubljane; Šefić Maja, komercialni tehnik iz Ljubljane; Perko Anton, delavec iz Brgleza in Medved Irena, delavka z Liberge; Biščak Jože, novinar iz Ljubljane in Knafelj Marjetica, predmetna učiteljica iz Ljubljane; Praznik Silvo, šofer iz Sentjurja in Kanc Marta, višja med. sestra iz Ljubljane; Drnovšek Janez, šofer iz Zagorja ob Savi in Vilušič Nada, delavka iz Zagorja ob Savi; Mikelj Alojz, delavec iz Bukovice in Hočevar Alojzija, delavka na kmetiji iz Sela pri Šumberku; Jereb Andrej, voznik inštruktor iz Količevega in Kumer Vanja, komercialni tehnik iz Doba; Jereb Franci, monter ogrev. naprav iz Količevega in Smerdelj Melita, dijakinja iz Ljubljane; Kolednik Rudi, zidar iz Dragovškega in Savšek Marija, delavka iz Dragovškega; Osolnik Renato, inštruktor v avto šoli iz Mengša in Žinkovič Anica, študentka iz Mengša; Vodnik Anže, avtomehanik iz Domžal in Omahen Majda, PTT prometnik iz Male Dobrave; Kavšek Stanislav, avtoklepar iz Temenice in Sotlar Alenka, ekon. tehnik iz Šmartna pri Litiji; Zajc Uroš, računalniški tehnik iz Ljubljane in Malovrh Ksenija, medicinska sestra iz Celja; Vake Dominik, elektrotehnik iz Homca in Grojup Nancy Olga, vzgojiteljica iz Trzina; Klančičar Branko, kovinar iz Izlak in Perme Alenka, kuharica iz Kisovca.

Umrli v mesecu aprilu:

Zupančič Marija, 87 let, iz Renk; Mlinar Franjica, 82 let, iz Litije; Železnik Aleksander, 62 let, iz Litije; Černigoj Albert, 69 let, iz Litije; Razboršek Marija, 52 let, iz Potoka pri Vačah; Morela Janez, 67 let, iz Kresniških Poljan; Gričar Angela, 86 let, s Primskovega; Motoz Alojzij, 78 let, iz Vintarjevca; Kožamelj Franc, 73 let, iz Gabrovke; Rozina Marija, 93 let, iz Črnega potoka; Lokar Marija, 74 let, iz Gozda Reke; Knez Ivana, 67 let, iz Litije; Dolinšek Janez, 81 let, s Save.

Jelka Bric

S KOLESOM OD OBALE DO OBALE

Ameriška gostoljubnost pa se ni končala s pivom. Glede na to, da sem pred štiri leti potoval po Ameriki z avtoštopom in da je bila običajna čakalna doba 4–5 ur, nisem pričakoval pretirane gostoljubnosti. A ker se je motiti človeško, naj mi bo oproščeno, da sem jih imel za sebičneže. Razen nekaj prvih dni smo skorajda ves ostali čas spali v hišah. Večini Američanov smo se namreč zasmilili, ko so nas ob večerih videli pred trgovinami, kamor smo se pripeljali, da bi si nakupili hrano za večerjo in tudi naslednji dan. Ker smo bili skorajda vedno daleč naokoli edini ljudje na kolesih, so nas izredno hitro opazili. In ker ljubijo nenavadne stvari, jim je bilo v veliko veselje pogovarjati se z nami. Ko so si potešili prvo radovednost, se je vsak večer vsaj eden spomnil in nas povabil na svoj dom. Pri nekaterih smo sicer dobili samo prostor, kjer smo postavili šotor, velika večina pa nas je razmestila po sobah, dali so nam večerjo in zajtrk, poleg tega pa smo se lahko tudi pošteno stuširali. To pa je po celodnevem kolesarjenju, po soncu in zaprašenih cestah, zelo blagodejno. Gostoljubnost je segla celo tako daleč, da so nam vsakih 7–10 dni oprali vse umazano perilo. Potem, ko smo se stuširali in povečerjali, so pa sledili dolgi »debatni« večeri, kajti Američani so hoteli izvedeti čisto vse o nas, o državi, iz katere prihajamo, izogibali pa se nismo niti bolj globokih pogovorov o najhujših problemih človeštva. Seveda je bila to tudi naša priložnost, da odkrijemo, kakšni so Američani v resnici. Moram priznati, da so nekateri resnično samokritični in da se dobro zavedajo napak svoje civilizacije. Zlasti se nam je v spomin vtisnila definicija, ki jo uporabljajo sami zase. Pravijo

namreč, da so »couch potatoes« (kavč krompirji). Moram priznati, da je oznaka resnično posrečena. Prosti čas večina preživi ležeč na kavču ob gledanju televizije, pri tem pa »uničijo« enormne količine hitro pripravljene hrane in pijače. Rezultat tega so njihove okrepljene obline.

Že ko smo odhajali v ZDA, smo si želeli, da bi prišli v stik z ameriški Slovenci. V Clevelandu se nam je to uresničilo, saj smo teden dni preživeli pri družini Urh. Poglavar družine – Leopold je doma iz okolice Ilirske Bistrice, gospa Vlasta pa je naša bivša občanka (Bajernikova iz Male Kostrevnice). Imata dve simpatični hčerki (Marta in Lidija), ki obe dobro govorita slovensko. Oni so nam pomagali, da smo prišli v stik še z nekaterimi Slovenci. Vsi so nas bili zelo veseli, najbolj pa jih je seveda zanimalo, zlasti starejše, kaj se dogaja v Sloveniji. Zahvaljujoč Urhovim, pri katerih smo se počutili skorajda kot doma, saj je bila Vlastina hrana čisto naša, smo spoznali tudi enega najpopularnejših televizijskih novinarjev Dicka Russa, ki je ravno tako po poreklu Slovenec. On je bil eden tistih, ki nam je dal največ informacij o Američanih in njihovem življenju, tako da smo si na koncu lahko ustvarili čimbolj realno sliko o t. i. american way of life (ameriški način življenja).

Kot sem že omenil v enem izmed nadaljevanj, ameriške nacije ne sestavljajo samo belci, ampak tudi ljudje drugih barv, predvsem črnici, Indijanci in špansko govoreči priseljenci. Seveda smo se pogovarjali tudi z njimi, čeprav manj kot z belci. O teh stikih in življenju teh, velikokrat zapostavljenih ljudi, pa več v prihodnje.

APEL KULTURNI ZA VESTI ALI RAZMIŠLJANJE O »PRAVILNEM« VREDNOTENJU PROSTORA

Danes vsak arhitekt misli, da je tudi urbanist, ob misli, da je urbanizem umetnost. Lahko si urbanistični tehnik in znaš narisati cesto, toda urbanizem je vse nekaj drugega. Urbanizem je naselje v prostoru, kjer ni dovolj predvideti le ceste, ampak je treba razmisliti o tem, kako bo cesta in vse ostalo izgledalo v prostoru čez petdeset let.¹

Marko Pozzeto

Zdi se, da je danes ključni problem pri reševanju prostorske problematike, kako ovrednotiti obstoječi prostor.

Vsak prostor, kakršenkoli že je, ima svoje dobre in slabe določnice, treba jih le razbrati. Te določnice oz. prostorski nastavki nam narekujejo nadaljnje delo. Luigi Snozzi, italijanski arhitekt, pravi, da arhitekti nismo tako kot slikarji postavljeni pred prazno platno (ubogi oni), mi že vse dobimo, le tu in tam kaj dodamo. Pomeni, da objekti nikoli ne predstavljajo arhitekture sami na sebi, temveč vedno v relaciji do nečesa, v opredeljevanju (med prostorom, torej v opredeljevanju »praznine« med objekti. Njegova razmišljanja so kot nalašč za naš primer, saj on ni arhitekt iz »velikega« mesta,

temveč je razpet med mestom in periferijo, katera mu v svojem zavetju omogoča branje zgodovine, pripoved kamnov, izročilo krajevnih arhitekture, pa tudi tistih delov divje narave, ki je še ostala. V tej maniri on oblikuje svoje okolje v ticinski Italiji.²

Tudi naš znani rojak arh. Maks Fabiani je zapisal že v začetku našega stoletja, da »z dopolnitvijo vsega dobrega, kar nam je zapustila preteklost, se šele vzbudi ‚genius loci‘ (duh kraja), v katerem se odraža duša ljudstva in kraja.«³ Fabiani je naredil vrsto regulacijskih načrtov za manjša mesta, trge in vasi v porečju Soče (1917–1922). Razvoj teh mestec si je zamislil kot organizme, odprte stalnim spremembam. Za tiste čase je to urbanistično novost,

ki jo uvaja tako, da često podaja na istem načrtu tako rešitve za bodoči razvoj cestnega omrežja, kot tudi podrobne arhitekturne skice. V vse to pa uvaja drevo kot urbanistični in arhitekturni element, s katerim podčrtuje in dopolnjuje javne prostore naselja kot so trg pred cerkvijo ali županstvom, prostor pred šolo ali gostilno. Njegove metode urejanja porostora so spet aktualne, tako da danes v Posočje hodijo arhitekti na ekskurzije, kjer se navdušujejo nad ambientu, ki jih je z minimalnimi posegi uredil Fabiani.

Tudi Litija ima vse potrebne nastavke za nadaljnji razvoj, tako naravne kot ustvarjene. Čas je, da podeželski značaj mesta izkoristimo kot prednost in Litijo uvrstimo v sožitje s pokrajino. Naša osnovna ideja je urediti Litijo v zeleno podeželsko mestece, brez teženj po pretirani mestnosti. Gradnja naj se giblje v umirjenem podeželskem merilu. Reko Savo upoštevamo kot takšno naravno konstanto, ki bo v prihodnosti pomenila prednost za naše mesto, na kate-

ro se bodo opirale številne rekreativne in druge dejavnosti.

Ni naš namen, da v tem zapisu podrobno opišemo naše posege. To smo opravili pred ljudmi, ki so za te stvari zadolženi. Bolj bi rad opozoril na to, da je skrajni čas začeti vrednotiti in ceniti prostor tako, kot to delajo bolj razviti od nas.

Naš predlog je bil razobešen in komentiran s priloženo brošuro v avli občine Litija, kjer se lahko seznanite s podrobnostmi.

Še misel o trženju prostora.

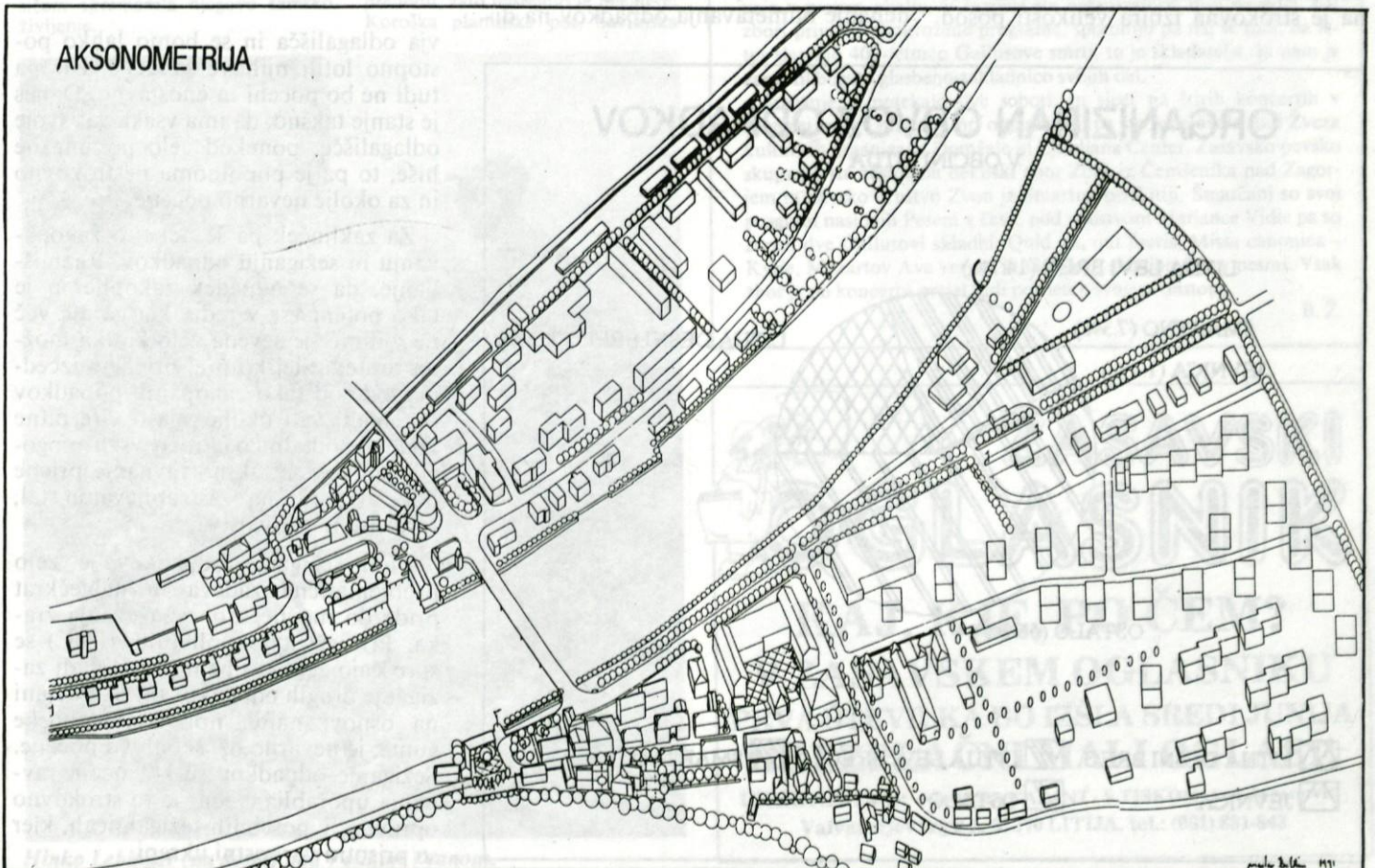
Prostor je ekonomska kategorija in ima kot tak tudi določeno zelo specifično tržno vrednost. Urejajo ga prostorski akti in kot takšni imajo tudi oni tržno vrednost, razen v primeru, da se izdelujejo zato, ker jih predvideva program in zakon.

¹ R. Pettrosso, intervju z Marcom Pozzeto, AB št. 97/98

² L. Snozzi, Proces v teku, AB št. 101/102

³ L. Maini, M. Garzarolli, Regulacijski načrti za manjša mesta, trge in vasi v porečju Soče (1917–1922), AB št. 101/102.

AKSONOMETRIJA

ODPADKI (II.)

V prejšnji številki Glasila občanov je bila predstavljena uvodna problematika deponij odpadkov v naši občini. O deponiji in depniranju bo še tekla beseda tudi v prihodnje, danes pa bo na željo uredništva ekološki prispevek nekoliko krajši.

Najavljen je bil prispevek o konceptu ravnanja z odpadki v naši občini. Kot je znano, je organizirano zbiranje in odvoz odpadkov le v Litiji, Šmartnem in delno v Jevnici. Naš cilj je vključitev vseh prebivalcev v občini v organizirano zbiranje in odvoz odpadkov. Pričeli pa bomo tudi s postopnim ločevanjem (sortiranjem odpadkov na izvoru). Delno to že izvajamo z zbiranjem steklenic v posebnih posodah, ki so nameščene po najbolj gosto naseljenih predelih občine. Število teh posod bomo še povečali, v posameznih predelih pa dodali še posode za papir, in morebitno druge odpadne surovine.

Za realizacijo postopne vključitve vseh prebivalcev v organiziran odvoz pa bo občinski skupščini predložen poseben odlok, ki bo ravnanje z odpadki uredil tako, da bo izvajanje koncepta razvnanja z odpadki temeljilo na ustreznih zakonskih aktih. Predvideva je strokovna izbira velikosti posod

za posamezne zgradbe in mikrolokacije za namestitvev. V glavnem bo upoštevano načelo, da bodo posode za odpadke nameščene na takšnih mestih, kjer bo mogoč dostop z vozilom za odvoz odpadkov v vsakem letnem času. V manjših krajih bodo to verjetno 4 do 7 m³ veliki zabojniki, drugod pa ustrezne posode za eno ali več zgradb hkrati.

Izvajanje tako zastavljenega koncepta ravnanja z odpadki bo pomenilo, da bodo ljudje odpadke povsod oddali za odvoz na deponijo, kjer se bo z njimi strokovno ravnalo.

Seveda pa je golo zbiranje in odvažanje vseh odpadkov na deponijo še vedno ne do konca rešena zadeva. Vse tiste odpadke, ki se dajo še predelati, bo treba ločevati od ostalih in jih oddati v predelavo, saj jih je preprosto škoda odlagati na deponijo. To velja zlasti za papir, steklo in kovine.

S tem bomo postavili pogoje za prenehanje odmetavanja odpadkov na di-

Kje so odpadki?

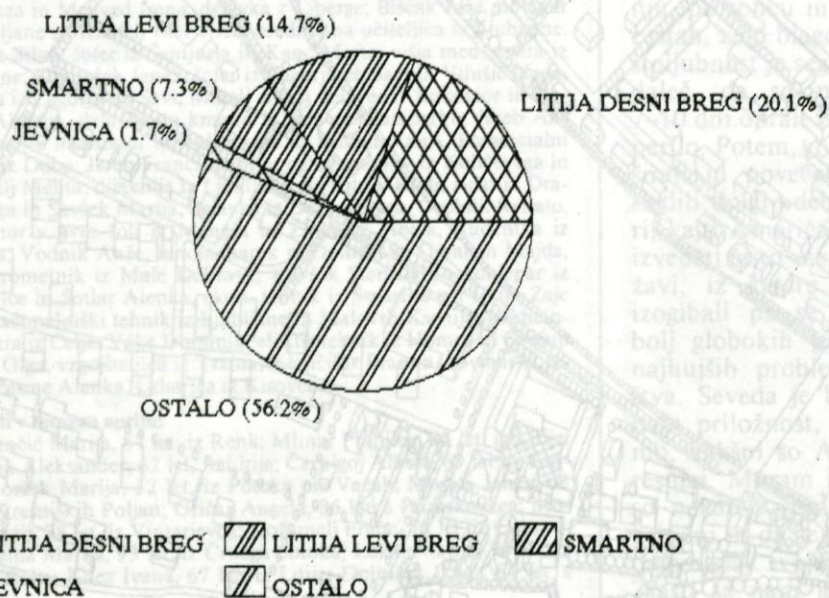
V organiziran odvoz odpadkov je v občini vključeno približno 8.000 ljudi. Ob 18.500 prebivalcih cele občine je to 43 %, kar je v primerjavi s podobnimi kraji v Sloveniji zelo skromen odstotek.

Raziskave so pokazale, da vsak prebivalec ustvari letno najmanj 240 kg odpadkov. Pri tem ni izzeta nobena kategorija prebivalstva – kdor živi »proizvaja« tudi odpadke. Ob upoštevanju odpadkov iz industrije, ki jih je dovoljeno odlagati na deponije komunalnih odpadkov nastane v občini letno ca. 4.500 ton odpadkov. Če upoštevamo, da je le 43 % prebivalstva vključeno v organiziran odvoz, pomeni, da 2.565 ton odpadkov ne konča svoje usode na Širjavi, ampak na množici divjih odlagališč po vsej občini!

Posledice so že skoraj vsakomur vidne, na občino prihajajo čedalje pogostejše zahteve prebivalstva s posameznih območij, da jih rešimo odpadkov oz., da jih vključimo v organizirano zbiranje in odvoz.

ORGANIZIRAN ODVOZ ODPADKOV

V OBCINI LITIJA

vja odlagališča in se bomo lahko postopno lotili njihove sanacije, kar pa tudi ne bo poceni in enostavno. Danes je stanje takšno, da ima vsaka vas svoje odlagališče, ponekod celo posamezne hiše, to pa je popolnoma nestrokovno in za okolje nevarno početje.

Za zaključek pa še nekaj o zakopavanju in sežiganju odpadkov. Razmišljanje, da se odpadek zakopje in je tako potem vse v redu, ker ga nič več ne vidimo, je seveda zelo kratka možna rešitev. Slej ko prej pričnejo izcedne vode od tako zakopanih odpadkov obremenjevati okolje, zlasti vire pitne vode – podtalnico. Preko vseh mogočih vplivov se takšno ravnanje prične odražati tudi na zastrupljanju tal, rastlinstva in živalstva.

Tudi sežiganje odpadkov je zelo problematična zadeva in največkrat pride do močnega onesnaževanja zraka. Pri sežiganju polivinila (PVC) se sproščajo zelo strupeni plini. Tudi zažiganje drugih odpadkov, ki so izdelani na osnovi nafte, npr. avtomobilske gume, je nevarno oz. škodljivo početje. Sežiganje odpadkov se kot način ravnanja uporablja, vedar je to strokovno opravilo, v posebnih sežigalnicah, kjer so prisotni varnostni ukrepi.

Portret litijskega planinca: HINKO LEBINGER

Ob začetkih slovenskega planinstva v prejšnjem stoletju, pa tudi še v prvih desetletjih tega, je bilo tako, da so se med seboj poznali praktično vsi, ki so redno zahajali v gore. Z današnjo množičnostjo je to postalo drugače, celo člani istega planiskega društva se ne poznajo med seboj. Pa vendar so tudi izjeme, ena takšnih je Hinko Lebinger. Skoraj vedno, ko sem se v hribih zapletel v pogovor z neznanim planincem in sem povedal, da sem iz Litije, sem dobil vprašanje: »Ali poznate Hinka Lebingerja?« Saj res, ali ga poznamo?

Hinko, ki bo letos slavil 80. rojstni dan, je hribe začel spoznavati že v otroštvu, ko ga je s seboj na izlete po litijski okolici jemal oče Hinko, predvojni litijski župan in član litijske podružnice SPD od njenih prvih dni. Znana je anekdota o tem, kako je oče tekmoval z okrajnim glavarjem, kdo se bo večkrat povzpел na Zasavsko goro (takrat Sveta gora) v enem letu, zmagal je oče, ki je bil tam kar 115-krat.

V otroštvu vcepljena ljubezen do gora in narave pa se je pri našem Hinku z leti razvijala in poglobljala in postala ena najpomembnejših sestavin njegovega življenja.

Za razliko od očeta pa se Hinko ni omejil le na Zasavje, ampak je temeljito spoznal gore in hribovja celotne Slovenije in Jugoslavije, bil pa je tudi v italijanskih Dolomitih in avstrijskih Alpah.

Se danes se Hinko vsaj dvakrat na teden odpravi na pohod. Pravi, da je samo tako možno vzdrževati dobro telesno kondicijo, ki mu omogoča, da je kos tudi takšnim naporom, kot je udeležba na 88 km dolgem fruškogorskem maratonu, ki se ga je udeležil kar štirikrat. Na poteh ga običajno spremlja njegova Majda, ki jo je spoznal v hribih in ki je v marsičem spremenila njegovo samsko življenje.

Zlasti pa je Hinko Lebinger znan kot zagrizen udeležec planinskih pohodov in obiskovalec planinskih transverzal. Kot tak je prišel celo v slovensko izdajo Guinnessove knjige rekordov. Do sedaj se je udeležil kar 322 organiziranih pohodov, kot so npr. pohod na Arihovo peč na Koroškem, na Porezen, Blegoš, Snežnik, Javornik itd.

Udeležil se je vseh pohodov na Štampetov most, vsaj desetkrat je bil na pohodih po poteh svobodne Ljubljane. Zelo prijetne spomine ima tudi na pohode na Stol, zlasti še tiste, ki so bili organizirani v zimskem času. Samo po sebi se razume, da se je udeležil vseh pohodov na Tisje, pa pohodov od Litije od Čateža in od Litije do GEOSS-a.

Prav tako je prehodil kar 99 transverzal. Osemkrat je obšel domačo litijsko Badjurovo krožno pot. Dvakrat pa je prehodil tudi najdaljšo slovensko vezno planinsko pot, t.j. transverzalo kurirjev in vezistov NOV in POJ, ki poteka od Gančanov v Prekmurju do Slavnika in pri tem obide vse slovenske pokrajine.

Sicer pa skoraj ni pomembnejše slovenske planinske poti, ki je ne bi prehodil, zato naštejmo le nekatere: Koroška planinska pot, Savinjska

pot, Notranjska planinska pot, Jugoslovanski del evropske peš poti E-6 YU, Grosupeljska pot, Solčavska pot itd.

Razen tega je prehodil tudi veliko transverzal po Hrvaški ter Bosni in Hercegovini. Prehodil pa je tudi avstrijski del evropske peš poti E-6. Opravil pa je tudi pot prijateljstva treh dežel, ki vključuje najvišje vrhove v Sloveniji, na Koroškem in Julijski krajini – Furlaniji, nekateri so višji od 3.000 metrov.

Hinko Lebinger tudi sicer živi bogato notranje življenje, rad igra na klavir, hodi v opero, posluša klasično glasbo, bere. Doma ima tudi zelo

bogato knjižnico s planinsko literaturo.

O svojih planinskih doživetjih hrani dokumentacijo; to so dnevniki pohodov in transverzal, značke in plakete, zbirka diapozitivov, dnevnik, vodniki itd. Vse to so spomini, ki ga bodo grel, ko ne bo mogel več toliko hoditi. Sicer pa Hinko poudarja, da ne hodi zaradi značk in priznanj, ampak zaradi življenjskega veselja, ki ga dajejo gore in zaradi zdravja.

Je član kar treh planinskih društev: Matice, PTT Ljubljana in Železničarja iz Zagreba. Pri Matici vodi tudi izlete, na zimskih planinskih večerih pa članom društva večkrat pokaže diapozitive s svojih popotovanj.

Litijski planinci Hinku želimo še veliko lepih planinskih doživetij in trdnega zdravja, pa da bi kaj sodeloval tudi z našim planinskim društvom.

Borut Vukovič

Srečanje zborov Slovenskih pokrajin

Zveza kulturnih organizacij Slovenije in Slovenska pevska zveza sta letos organizirali PESEM 1991, na kateri je sodelovalo 31 odraslih pevskih zborov iz vseh slovenskih pokrajin. Na tem srečanju so nastopili zbori, ki se želijo predstaviti v širšem slovenskem prostoru in so jih izbrala območna združenja. To so pevske skupine, ki so jim krajevni in območni okviri že pretesni in bi rade svoje dosežke primerjale s podobnimi zbori od drugod, hkrati pa prikazale raven razvoja v svojem okolju. V razpisu sta organizatorja tudi navedla, naj zbori prijavijo zaokrožene programe, spomnijo pa naj se tudi, da letos slavimo 400-letnico Gallusove smrti, to je skladatelja, ki nam je zapustil bogato glasbeno zakladnico svojih del.

Srečanje je potekalo dve soboti, in sicer na štirih koncertih v Mengšu ter v Ljubljani, pri organizaciji pa sta sodelovala tudi Zveza kulturnih organizacij Domžale in Ljubljana Center. Zasavsko pevsko skupnost sta zastopala dekliški zbor Zora iz Čemšenika nad Zagorjem in pevsko društvo Zvon iz Šmartna pri Litiji. Šmarčani so svoj program naslovili Pesem v času, pod vodstvom Marjance Vidic pa so zapeli dve Gallusovi skladbi: Quid sis, qui fueris, Missa canonica – Kyrie, Mozartov Ave verum in Gobčevo skladbo Čas v pesmi. Vsak zbor je po koncertu prejel tudi posnetek svojega nastopa.

B. Ž.

Hinko Lebinger (na desni) pod Velikim Vranom.

ZASAVSKI OGLASNIK

KAJ, KJE, PO ČEM?

V ZASAVSKEM OGLASNIKU
PRVA ŠTEVILKA BO IZŠLA SREDI JUNIJA
BREZPLAČNI MALI OGLASI!

UREDNIŠTVO: PAPIRNA GALANT. S TISKOM. Aco Jovanović
Valvazorjev trg 9 a, 61270 LITIJA, tel.: (061) 881-843

Akcija Planinskega kotička

V marčevski številki Glasila občanov smo bralce povabili, da nam pomagajo odgovoriti na vprašanji: o tem, kateri Litijan je bil največkrat na Triglavu in kateri Litijan je stal najvišje. Tukaj sta odgovora, do katerih smo prišli. Če ve kdo za drugačne, naj nam to sporoči.

Ivan Pavlica 33-krat na Triglavu

Ivan Pavlica, še vedno čil in krepak 81-letnik iz Litije, se skromen, kot je, na naš razpis sploh ni nameraval javiti. Šele drugi so me opozorili nanj. Na Triglavu je bil skupno 33-krat. Prvič že kot 11 let star fantič, ki je takrat taboril v Mojstrani. Na vrh pa jih je popeljal legendarni Jakob Aljaž, župnik v Dovjem. Nazadnje pa je bil na naši najvišji gori lani, vzpon pa načrtuje tudi za letos. Sicer pa se mu zdi, da je bilo včasih v gorah lepše, koče so bile manjše in bolj skromne, ni pa bilo množic in divjanja. Ljubezen do gora je prenesel tudi na otroke, sin Zlato je bil na Triglavu že 29-krat.

Na naš razpis pa se je javil tudi Peter Jereb, ki je bil na Triglavu petnajstkrat.

Pisarna Planinskega društva znova odprta

Vsak četrtek med 16. in 18. uro je znova odprta pisarna planinskega društva v Domu TVD Partizan na Boriškovi ulici v Litiji (nasproti Centromerkurja). Med uradnimi urami lahko poravnate članarino, kupite planinsko literaturo, dnevnik Zaslavske in Badjurove poti ter izveste druge novice o dejavnosti društva.

B. V.

Dare Juhant - Litijan, ki je stal najvišje

Nobenega dvoma ni, da se je med vsemi Litijani najvišje povzpел Dare Juhant. Junija lani se je povzpел na 7.105 metrov visoki Pik Kurženjevske v sovjetskem Pamirju. Članom planinskega društva Litija je v lepem spominu ostalo njegovo predavanje o tem vzponu, ki so ga popestrili diapozitivi iz te nam daljne in neznane pokrajine. Te dni se Dare vrača z odprave Kanch 91, odprave, ki je z osvojitvijo 8.586 metrov visoke Kangčendzenge dosegla velik uspeh, a obenem tudi veliko tragedijo ob izgubi dveh mladih življenj. O Daretu Juhantu, njegovem dosedanem alpinističnem delovanju in o odpravi Kanch 91, bomo pisali v naslednji številki.

Upajmo, da bo ta Daretov rekord presežen, ko se bo vrnil v domovino z letošnje himalajske odprave.

ALJAŽ ALJAŽ BOLEČ

Dare Juhant nam je z letošnje himalajske odprave poslal fotografijo Kangchenjunga. Pozdrave je naslovil na župana in na litijske planince.

Ivan Pavlica (drugi z leve) na Vrhu Triglava s sinom, hčerko in vnukinjo.

Živahna dejavnost planinske sekcije na OŠ Litija

Izleta na Kopitnik in Gore se je 17. 3. 1991 udeležilo 32, v glavnem mladih planincev.

V nedeljo, 7. 4. 1991 so se mladi planinci z Laškega povzpeli na Šmohor. Ker je bilo napovedano slabo vreme, je bilo udeležencev malo manj kot običajno. Vreme je bilo na obeh izletih čudovito, otrokom pa bo v prijetnem spominu ostalo zlasti podiranje ruskih kegljev na Ko-

pitniku in igranje nogometa v planinskih čevljih pri domu na Šmohorju. Manj prijeten spomin na nogomet ima Pekl, zakaj je temu tako, pa ve Brane.

V aprilu je bilo tudi področno tekmovanje ekip mladih planincev v kvizu Mladina in gore. Na osnovni šoli Litija je mentorica Ana Mohar-Čača pripravila dve ekipi, od katerih je ena zasedla 7. mesto med 20 ekipami.

Nova akcija planinskega kotička

Pripravljamo nekaj prispevkov o zgodovini litijskega planinstva. Radi bi jih ilustrirali s fotografijami iz tistega časa, zato prosimo vse, ki imate doma fotografije iz prvih let delovanja litijske podružnice SPD, pa tudi iz časa med obema vojnama, izgradnje koč na Jančah in Zaslavski gori, kot tudi stare razglednice s planinskimi motivi, da nam jih za objavo posodite, mi pa vam jih bomo po objavi vrnil. Pišite nam na naslov: PD Litija, p.p. 16, »za planinski kotiček«, 61270 Litija.

IZ LJUDSKEGA IZROČILA NA FLORJANOVO

Mnogi izmed vas ste verjetno že kdaj videli podobo ali kip moškega z goli do ali vedrom v rokah, ko gasi gorečo hišo. To je sv. Florjan, njegov dan pa je 4. maj. Florjan je eden tistih svetnikov, ki so bili našim kmetom najbolj pri srcu, saj predstavlja zavetnika pred ognjem, ki je bil pogost sovražnik kmečkih domačij. Vendar pa je pri Florjanu bolj pomembna voda, s katero gasi ogenj. Legenda namreč pravi, da so Florjana v Dioklecianovih časih z mlinskim kamnom okrog vratu vrgli v reko Anižo (Enns) na Gornjem Avstrijskem. Ko so ga s parom volov peljali na kraj, kjer naj bi bil pokopan, sta vola omagala od žeje, na tistem mestu pa je v hipu pričel izvirati studenec, ki je bil pozneje daleč naokoli znan zaradi svoje zdravilne moči.

Verjetno je tudi Florjan zamenjava za neko bivše pogansko vodno božanstvo – rimski Jupiter Pluvius. Od vlage je odvisna tudi rodovitnost, njeni nasprotniki pa so vročina, pripeka in ogenj. S takšnimi težavami so se kmetje najprej obračali k sv. Florjanu, šele kasneje pa so mu začeli pripisovati tudi pomoč pri požarih.

Zgodovinarji predvidevajo, da se je rodil blizu Dunaja, bil rimski uradnik, na Dioklecianov ukaz odšel v Rimske province v boj proti katoličanom. Ko je priznal, da je tudi sam kristjan, so ga mučili in nazadnje usmrtili, pripoveduje legenda. Legenda tudi pripoveduje, da je vojščak, ki si ga je edini upal poriniti v naraslo vodo, kasneje oslepel. Končno je povsem razumljivo, da so si gasilci (pridobitev prejšnjega stoletja) izbrali sv. Florjana za zavetnika. Njegova podoba se je bleščala na marsikaterem gasilskem domu, na njegov god ali na Florjanovo nedeljo pa so imeli gasilci marsikje skupno mašo, nato pa slovesnost z veselico, ki je bila tudi že na tem, da postane del izročila.

Začetek maja je še močno nevaren zaradi pozebe. Zato v Ribniški dolini hudomušno pravijo, »da sveti Florjan češnje trese«, saj se kaj lahko zgodi, da v teh dneh slana popali cvetoče drevice.

V ljubljanski kotlini (tudi pri nas) 4. maja kmetje in vrtičkarji sadijo fižol. Drugod pa pravijo, da na Florjanovo sajeni fižol rad pozebe. Vremenski pogovori Florjanovega godu govorijo o požarih in o suši. Na Dolenjskem in v Slovinskih gorah so prepričani, da bo mnogo požarov, če na Florjanovo »sonce na jasnem vzide« ali, če je na Florjanovo jasno. Na Koroškem in Gorenjskem pa si na ta dan ne želijo dežja, ker da bo potem pritisnila suša. Dva značilna pregovora za ta dan:

– Kolikor na sv. Florjana dan dež trave porosi, toliko je poleti od suše zgori.

– Če na ta dan dež gre, ga vse leto manjka:

Ljudska pesem pa pravi:

Šesti štük smo odzvonili,
svetga Frjana počastili:-
vari nas ognja večnega
ino tudi časnega.

Vari nas, lübi svet Frjan,
da ne bode ogenj prižgan
za dūšo no telo!
Sprosi nam sveto nebo.

Po pripovedovanju
zapisala Karmen Požek

Drogerija

MEDEJA

vam poleg kozmetičnih izdelkov
in modnih dodatkov nudi tudi izdelke

ZLATARNE CELJE
po ugodnih cenah.

Obiščite nas in se prepričajte!

MEDEJA, Cankarjeva 1
(Prizidek Restavracije Pošta), Litija

TRGOVSKO PODJETJE ŠKORENJČEK LIT I J A, d.o.o.

vam nudi:

- butično izbiro sandalov
- športno obutev (HEAD, PRO KENNEX, PRO YOMAX)
- otroška športna obutev DAG (uvoz – Italija)
- športne nogavice
- copate
- udobne ženske natikače
- kože
- usnjeni kovčki
- moški čevlji Alpina (Italijanski program)

Odrpoto: 9.00–12.00

14.30–19.00

Sobota: 9.00–13.00

Vabljeni!

ARIANA VAM NUDI

- veliko izbiro domačega in uvoženega metrskega blaga, modnih barv in tkanin
- vsak četrtek od 16.30–18.30 nasveta modne oblikovalke
- izdelavo oblačil
- zanimivo izbiro trenerk, trenerkinih hlač, majic, pajkovek, hlač iz pliša, kratkih in bermuda hlač, nogavic in ...
- pod zelo ugodnimi pogoji nudimo prehodne vetrovke vseh velikosti in barv (na tri čeke)

Vabi vas trgovina ARIANA, Graška Dobrava,
Cesta Zasavskega bataljona 25
Tel. 882-319

DELOVNI ČAS: 9.–12.30 in 16.–20., sobota 9.–13. ure

NOV GOSTINSKI LOKAL V LITIJ I

Blizu litijskega pokopališča je lastnica Marta Uštar odprla prejšnji mesec nov gostinski lokal Kava bar 3 M. Sama pravi, da so Litijani in okoličani, ki obiskujejo litijsko pokopališče, tak lokal v njegovi bližini pogrešali. Zaenkrat gostom lahko postrežejo s sokovi, pivom, kavo, kakavom, raznimi čaji, žganimi pijačami in vročo čokolado, pripravljajo pa tudi pijače za diabetike. Obiskovalcem pokopališča so na voljo tudi sveče. V bližnji prihodnosti pa bodo imeli tudi točno pivo in sladoled. Gostje lahko sedejo v posebno sobo ali na vrt. Ime 3 M je zamisel njenega očeta, pomeni pa začetnice treh imen (Marta, Marta, Marjan).

Besedilo in foto: K. Šušteršič

Presegli plan krvodajalcev

/bž/ Letošnja spomladanska krvodajalska akcija, ki je potekala v Litiji 19. in 20. marca, je lepo uspela. Kri je darovalo 673 prostovoljcev, med njimi 67 prvič. Tako smo v celoti presegli plan za 22 %. Po številu odvzemov so se glede na plan najbolj izkazali krvodajalci v šmarski Usnjarni in Kovini, Lesni industriji Litija, dalje na Občini, v OŠ Gabrovka in KZ Gabrovka - Dole.

Zbiranje rabljenih oblačil

Občinska organizacija Rdečega križa Litija bo zbirala rabljena in uporabna oblačila, obutev in posteljnino v četrtek, 30. maja 1991, od 17. do 19. ure. Akcija bo, kot vsako leto, potekala le v krajevnih organizacijah Rdečega križa Jevnica, Kresnice, Litija - levi in desni breg, Sava, Šmartno in Velika Kostrevnica. Darovana oblačila pa lahko pripeljete v času akcije (od 17. do 19. ure) tudi v osrednje skladišče v Litiji, ki je v stavbi nekdanjega Partizana poleg Centromerkurja.

Za sodelovanje se vam iskreno zahvaljujemo.

OO RK Litija

REPUBLIKA SLOVENIJA
OBČINA LITIJA
Oddelek za proračun in
družbene dejavnosti

Številka: 03-616/1-90
Datum: 17. 5. 1991

Na podlagi 29. člena Zakona o naravni in kulturni dediščini (Ur. l. SRS, št. 1/81 in 42/86), po posvetovanju z Zavodom in na predlog Zavoda Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, izdaja upravni organ občine LITIJA - Oddelek za proračun in družbene dejavnosti, pristojen za kulturo naslednjo

ODLOČBO

1. Veliki vrtni polži (*Helix pomatias*) se začasno razglasijo za naravno znamenitost, in sicer za ogroženo živalsko vrsto.

2. Prepovedano je množično komercialno izkoriščanje velikih vrtnih polžev. Velike vrtno polže je prepovedano v komercialni namen nabirati, ubijati, prenašati, prodajati in izvažati. Ta prepoved ne velja za polže, ki so vzrejeni v umetnih pogojih.

3. Odločba velja za čas 12 mesecev.

NAČELNIK ODDELKA
Marko POVŠE

NOVO V LITIJU

Trgovsko in posredniško podjetje KIMY d.o. odpira nove poslovne prostore s trgovino na Ponoviški c. 12 (nekdanji vrtec). Trgovina je odprta od 13. 5. 1991 dalje.

Prodajali bomo: elektro inštalacijski material, vodovodni material, material za centralno kurjavo, vse vrste vijakov, okovje, orodja za strojno in ročno obdelovanje kovinskih izdelkov, žičnike, belo tehniko in še ves ostali material, razen živil.

Trgovina bo odprta vsak dan od 8. do 18. ure
ob sobotah od 7.30 do 11.30.

Potrudili se bomo, da vas bomo zadovoljili s strokovno pomočjo in niskimi cenami; prepričajte se sami!

Turistično informacijski center

Je že tako, da občani najrajši pokličejo turistično agencijo, da bi dobili kakšno podrobnejšo informacijo. Tako tudi na našo turistično agencijo dežujejo vprašanja z željo, da bi dobili podrobnejše odgovore in informacije. Ne boste verjeli, toda tudi takšna vprašanja se pojavljajo, kot je denimo, kje v Litiji bi si lahko izposodil poročno obleko. Pa ne Litijani, klici so iz vse Slovenije.

Da bi turistično-informacijski center res zaživel, prosimo vse zasebnike, podjetja in občane, da nam čimprej posredujejo podatke o svoji dejavnosti, ponudbi in prireditvah, da bomo vsem zainteresiranim lahko po-

sredovali podrobne informacije. Za nekatere prireditve, ponudbe ali akcije lahko zagotovimo tudi brezplačno propagando v nekaterih medijih.

Torej javite se vsi, ki se ukvarjate z gostinstvom, kmečkim turizmom, športnimi in kulturnimi prireditvami in akcijami, trgovino, proizvodno dejavnostjo, ... Torej svoje podrobne podatke o dejavnosti, ponudbi in možnostih pošljite takoj na naslov Turistična agencija LIST, Ponoviška 12, p.p. 34, 61270 Litija. Podatki bodo uporabljeni izključno v turistično-informacijske namene.

TURISTIČNA AGENCIJA
LIST

Izvršni svet Skupščine občine Litija
in Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje - Enota Ljubljana,
vabita vse zainteresirane na

seminar

PODJETNIŠTVO ZA ZAČETNIKE

ki bo 19. in 20. JUNIJA od 8. ure do 14. ure

v veliki dvorani OBČINE LITIJA, Jerebova ul. 14.

Teme seminarja bodo naslednje:

1. Kako ustanovim podjetje?
2. Kako preverim podjetniško idejo?
3. Nova davčna zakonodaja.
4. Testiranje bodočih potencialnih podjetnikov in interpretacija rezultatov testiranja.

Vabljeni!

Sporting

TRGOVINA ZA ŠPORT

MARIJA KUNC
Valvazorjev trg 11
61270 LITIJA

☎ (061) 881-040

Obveščamo vas, da smo v prostorih Turističnega društva Litija, Valvazorjev trg 11, odprli trgovino s športno opremo »SPORTING«.

Nudimo vam športna oblačila, športno obutev, telovadne drese vseh vrst ter raznovrstne športne rekvizite.

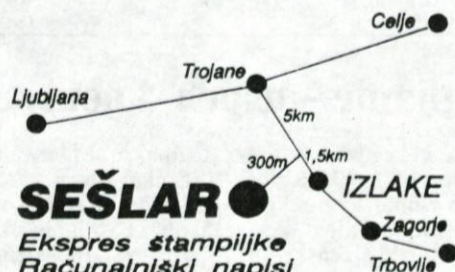
V »SPORTINGU« vas pričakujemo vsak dan med 9. in 13. uro ter med 16. in 19. uro ob sobotah nas lahko obiščete od 9. do 13. ure.

Se priporočamo!

Roki izdelave: 2-7 dni
 Naročilo po tel.: 0601/73-730
 fax: 0601/73-836
 Prezem: po pošti ali osebno

Roki izdelave ZA »EXPRES« ŠTAMPILJKE: 2-7 dni

SEŠLAR
 Ekspres štampljke
 Računalniški napisi
 Ofsetni tisk
 SEŠLAR A. & M.
 61411 IZLAKE, Podlipovica 31

Videoteka AJA vam nudi

VELIKA IZBIRA ORIGINALNIH FILMOV

IZPOSOJANJE VIDEO KASET

PRESNEMAVANJE
 (risanke - filmi - erotika - glasba)

SNEMANJE S KAMERO - VHS
 (poroke - rojstni dan - birme - krst -
 razne slovesnosti in vse kar si želite)

BREZPLAČNI KATALOG

Priporočamo se za obisk.

ODPRTO VSAK DAN OD 17 - 20
 Sobota - nedelja in prazniki zaprto.

VIDEO AJA - Kolar-Zlato
 LITIJA - Maistrova 16
 tel.061/881-310

TURISTIČNA AGENCIJA LIST
 Ponoviška 12, 61270 Litija

POTOVANJA S TURISTIČNIM VODIČEM

1. BENETKE, vsako soboto od 18. maja dalje
 (samo 481,00 din)
2. sobote: 8. junij ŠUŠTARSKA SOBOTA V PADOVI;
 15. junij: JURJEVANJE V ČRNOMLJU;
 21. junij: BRATISLAVA (ČSFR);
 22. junij: CERKLJANSKO, VIPAVSKO,
 POSOČJE
3. Sindikalni izleti, ekskurzije, počitnice, zdravljenja v
 zdraviliščih . . .

Prijavite se osebno, pisno ali po telefonu (061) 881-269.

Preživite lep dan in prijeten večer v naravi, proč od
 hrupa in vsakdanjih skrbi!

Ljubitelji narave, živali in dobrot, ki nam jih podarja
 mati Zemlja za vložen trud in znoj, - vabi vas kmetija
 odprtih vrat GOLOBINEK, Šumnik 9, Polšnik.

Obiščite nas ob sobotah in nedeljah, -
 pokličite na telefon št. 061/873-169.

DOBRODOŠLI!

AMTK AVTO ŠOLA

enota LITIJA
 (dom avto moto)
 Podkraj 6, tel. 881-022
 PO 14-16, SR 15-18, SO 9-11

ORGANIZIRAMO:

- brezplačen tečaj cestno-prometnih predpisov
 s sodobnimi učnimi sredstvi (grafoskop, TV, video)
 v TOREK, 4. junija ob 18. uri v domu AVTO MOTO
- učenje vožnje z vozili Z 128 in R 5

NUDIMO VAM:

- obročno odplačevanje na 3 mesece, brez obresti
- brezplačen društveni izpit

Pridite ali nas pokličite in domenili se bomo!

AVTOŠOLA

»MAISTER«

Obvešča cenjene kandidate za voznike motornih vozil, da
 lahko takoj začnejo opravljati praktični del vožnje na nasled-
 njih vozilih:

- Zastava 101
- Alfa Romeo 33

Poleg tega organiziramo 2-krat mesečno tečaj iz CPP
 v prostorih Delavske univerze Litija, Parmova 4.

Pokličite nas po telefonu št. (061) 881-881 vsako popoldne
 in dobili boste vse potrebne informacije.

Poučeval vas bo inštruktor z dolgoletno prakso pri
 poučevanju.

SE PRIPOROČAMO!

»MAISTER« d.o.o., Litija

Rezultati teka na Petelinjek

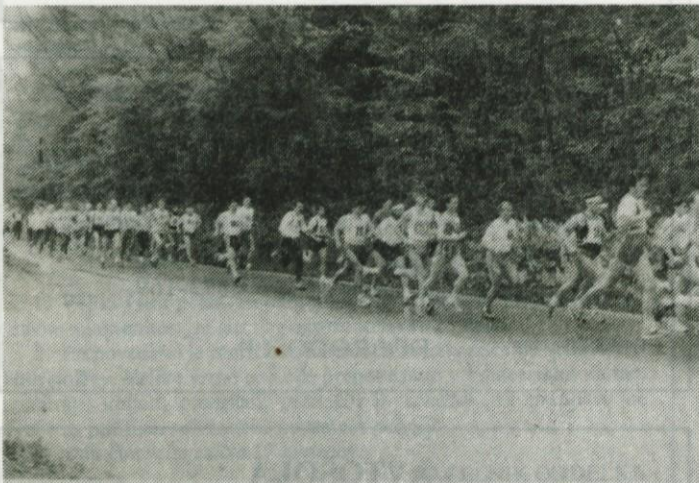
ŠD Presad iz Gabrovke je v soboto, 27. aprila 1991, organiziralo tradicionalni tek na Petelinjek. Letos je v vseh kategorijah tekmovalo le 56 tekačev, kar je manj kot prejšnja leta. Vzrok je verjetno v tem, da je bilo ta dan več tekmovalcev kot v minulih letih. Organizator se je potrudil in vse rezultate računalniško obdelal, poskrbel pa je še za dobro počutje tekmovalcev, ki so obljubili sodelovanje tudi v prihodnje.

REZULTATI:

pionirke: (17 tekmovalk – proga 1 km): 1. U. Pevec (Rudar Trb.) 4,54, 2. M. Krafogel (Litija) 4,59, 3. M. Juvančič (Rudar Trb.) 5,04; **mlajši pionirji** (9 tekmovalcev – proga 1 km): 1. S. Resnik (OŠ Gabrovka) 5,23,

2. M. Gracar (OŠ Gabrovka) 5,24, 3. J. Vratinar (Rudar Trb.) 5,25; **starejši pionirji** (13 tekmovalcev – proga 2 km): 1. D. Jazbec (AS Log pri Sevnici) 8,04, 2. S. Rozina (AS Log pri Sevnici) 8,08, 3. J. Brčon (Rudar Trb.) 8,27; **člani** (5 tekmovalcev – proga 11 km): 1. L. Rus (Rudar Trb.), 2. L. Petrin (Rudar Trb.), 3. R. Valenčič (ŠD Presad Gabr.); **starejši člani** (9 tekmovalcev – proga 11 km): 1. D. Rovnšek (Hobi Šentvid), 2. R. Skubica (Slovenijašport), 3. M. Ožanič (Kočevje).

Pri veteranih (11 km) je tekmoval le A. Vencelj (Hobi Šentvid), pri članicah (6 km) M. Pavli (ŠD Presad Gabrovka) in pri veterankah (6 km) M. Vencelj (Hobi Šentvid). Igor Medved

Letošnji Litijski tek so organizatorji izpeljali v nedeljo, 12. maja, bil pa ni tako množičen kot prejšnja leta. (Foto: K. Šušteršič)

GLASILO OBČANOV

Ustanoviteljica: Skupščina občine Litija. Predsednik časopisnega sveta: Mirko Kaplja. Ureja uredniški odbor: Mija Bernik, Stane Črne, Vera Dušak, Lojze Erjavce, Vida Klemenčič, Simona Frankl, Anuška Potisek, Irena Prašnikar, Iva Slabe in Boris Zužek (glavni in odgovorni urednik). Oblikovanje in tehnično urejanje: Drago Pečenik. Tisk: Aleksander Jovanovič, Litija. Izdajatelj: Prelest d.o.o. Ljubljana, Titova 37. Naslov uredništva: Skupščina občine Litija, Jerebova 14, za Glasilo občanov. Nenaročenih fotografij in rokopisov ne vračamo. Časopis prejema vsa gospodinjstva brezplačno na dom.

Mladi šmarski planinci ne lenarijo

Sedemnajst mladih planincev z osnovne šole v Šmartnem se je v marcu z Vač povzpelo na Zasavsko goro. V aprilu pa je 26 učencev z višje stopnje bilo na Šmohorju, 17 učencev z nižje stopnje pa na Rožniku. 8. junija pa bosta obe stopnji s posebnim avtobusom odpotovali do Predjamskega gradu, iz Razdrtega pa se bodo povzpeli na 1261 metrov visoki Nanos. Mentorice, ki skrbijo za planinsko vzgojo, so Erika Sedevčič, Helena Muzga in Mija Razpotnik.

Občinski odbori ZZB NOV Litija, Grosuplje in Ljubljana Moste-Polje ter Predsedstvo skupnosti borcev II. grupe odredov vabijo vse občane na tradicionalni

POHOD IN SREČANJE NA JANČAH

ki bo v nedeljo, 2. junija 1991, ob 11. uri, pred planinskim domom na Jančah. Vabljeni!

Kegljanje – uspeh – neuspeh?

Za kegljače in kegljavke Litije je končana sezona 1990/91. Sodelovali smo v množično-rekreativnem in tekmovalnem kegljanju v pionirski, ženski in moški kategoriji.

V začetku sezone smo izvedli klubsko prvenstvo Litije za posameznike, kjer je pri moških zmagal M. Jerič, pri ženskah pa B. Rozina. Ob litijskem občinskem prazniku smo organizirali VI. odprto prvenstvo Litije za člane, kjer je sodelovalo 154 kegljačev iz 25-ih slovenskih klubov. Zmagal je A. Juvančič (Gradis) pred T. Založnikom (Brest) in D. Bizjakom (SKC FU Nemčija).

Pionirji, članice in člani so se udeležili tekmovalnega področja OKZ Zasavje – Posavje, kamor spada KK Litija. Pri pionirkah je bila A. Komotar druga, pri pionirjih pa B. Kralj in P. Novak druga, D. Kastelic pa tretji – seveda vsak v svoji kategoriji. Pri članicah je bil par B.

Rozina in M. Kralj tretji, B. Prašnikar in B. Planinšek pa peti. Posameznice so se uvrstile takole: B. Planinšek – 4., M. Kralj – 5., B. Rozina – 7., B. Prašnikar – 8. in S. Stiplošek – 9.

Moški pari so zasedli: Z. Pušenjak in M. Šijakovič – 12. mesto, M. Kralj in J. Mladenič – 16. ter F. Ivančič in S. Poglajen – 22. mesto; posamezniki pa so bili: M. Šijakovič – 18., Z. Pušenjak – 28., M. Kralj (B. Ivančič) – 30., F. Ivančič – 34., J. Mladenič – 37. in S. Poglajen – 47. mesto.

A. Komotar je dosegla velik uspeh na republiškem prvenstvu med posameznicami, saj je pri pionirkah osvojila odlično 4. mesto.

Ženska ekipa Litije je tekmovala v II. slovenski ligi – vzhodna skupina in zasedla 5. mesto (predzadnje) v OKZ Zasavje – Posavje. Milan Amon

Teniška turnirja na Velikem Vrh

Tenis »Sinička« na Velikem Vrh je organiziral v soboto, 13. aprila, turnir za posameznike, naslednji dan, 14. aprila, pa turnir v dvojicah. Oba turnirja sta potekala v slabem vremenu, zato so ju morali večkrat prekiniti. Šest posameznikov in šest parov je igralo vsak z vsakim.

Vrstni red:

posamezniki: 1. M. Pajer, 11. B. Sedevčič, 111. S. Tome
pari: 1. M. Pajer - B. Sedevčič, 11. V. Pajer - M. Boltin, P. Pajntar - T. Habič.

K. Šušteršič

Na odlični lokaciji, nad novo nastajajočim trgovskim centrom v centru Litije, Podkraj 2, oddam pod ugodnimi pogoji prostor površine 145 kv. m, potreben adaptacije, z veliko teraso z lepim razgledom, za gostinsko dejavnost. Informacije po telefonu 326-254 ali 217-255.